

SCÜ

**EDEBİYAT FAKÜLTESİ
III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ
SEMPOZYUMU**

ÖZET KİTAPÇIĞI

29-30-31 MAYIS 2023

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ
LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU-III

ISBN

978-625-6497-03-0

Editör

Doç. Dr. Sedat BAY

Kapak ve İç Düzen

Mustafa Burak GİRĞİÇ

Yeşim DELLAL

Baskı

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlük Matbaası

Sertifika No: 40954

Dağıtım

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Sivas 2023

2

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

ONUR KURULU

Prof. Dr. Alim YILDIZ

Prof. Dr. Hakan YEKBAŞ

Prof. Dr. Vehbi ÜNAL

SCÜ Rektörü

SCÜ Rektör Yardımcısı

SCÜ Edebiyat Fakültesi Dekanı

SEMPOZYUM BAŞKANI

Prof. Dr. Mehtap ERDOĞAN TAŞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Doç. Dr. Sedat BAY

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Miraç BURAK GÖNÜLTAŞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Prof. Dr. Erdal ESER

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Prof. Dr. Emel ÖZKAYA

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Prof. Dr. Ali TAŞKIN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Fatih ARSLAN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Meryem ACARA ESER

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Meryem Ahmet MAZLUM

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa Sefa ÇAKIR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Onur BALCI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Adem ÖKTEN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ebru BİLGET FATAHA

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ferdi SELİM

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Filiz AYŞAFAK

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Furkan ARI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Kadriye Çiğdem YILMAZ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şule GÜMÜŞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yakup HAMDİOĞLU

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Muammer AKTAY

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Elif DEMİR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

BİLİM KURULU

Prof. Dr.	ÂDEM CEYHAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	AHMET BOZDOĞAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	AHMET YÜKSEL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	AYŞEN AÇIKKOL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	BEKİR ZENGİN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	CEMAL YALÇIN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	ÇAĞDAŞ DEMREN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	HAKAN YEKBAŞ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	İSMET EMRE	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	ÖMER DEMİREL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	SEVDA MUTLU	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	SEZER YUDULMAZ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	SÜHEYLÂ YÜKSEL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	VEHBİ ÜNAL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr.	ZAFER CİRHİNLİOĞLU	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	ADİL ÇELİK	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	AHMET YILMAZ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	AYŞE YANARDAĞ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	BORA UYSAL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	CENKER ATİLA	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	ERCAN ŞAHBUDAK	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	GÜNEY NAİR	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	HATİCE KUTLAR	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	MERAL ÖZTÜRK	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	MERYEM BERRİN BULUT	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	MEVLÜDE ZENGİN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	ÖZLEM AYAZLI	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	ÖZLEM DEMREN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	UĞUR BAŞARAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	VEDA BİLİCAN GÖKKAYA	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Doç. Dr.	ZAFER KARADEMİR	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	AKIN KONAK	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ALEV AKTAŞ	SCÜ Edebiyat Fakültesi

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

Dr.Öğr.Üyesi	AYŞEGÜL AYCAN SOLAKER	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	BİROL GÜNDOĞDU	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	BUKET ÇELİK	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	CANAN ÇİTİL AKYOL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ÇİĞDEM YEL	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ELVİNA ER	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	EMRAH TUNÇ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ERDENER PEHLİVAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	FATİH KÖSE	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	GÖKHAN SEBATİ İŞKİN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	GULMIRA OSPANOVA	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	HALİME YEŞİLYURT	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	HAMZA KUZUCU	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	İBRAHİM ÖZBAKIR	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	KADİR BÜYÜKULUSOY	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	KAĞAN KAYA	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	MEVLÜT DEDE	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	NESLİHAN HURİ YİĞİT	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	NİLGÜN TÜRKMEN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	OLCAY KAHRAMAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	OLCAY ZENGİN KOŞAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ÖZGE SİNEM İMRAĞ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ÖZLEM ERDOĞAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	SEVDA BALAMAN	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	SEVİNÇ YILDIZ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	SEZEN GÜLEÇ	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ŞEHNAZ IŞIK	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ŞENAY KIRGIZ POLAT	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	TÜLİNAY DALAK	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ÜMİT ÇAYIR	SCÜ Edebiyat Fakültesi
Dr.Öğr.Üyesi	ZİYNET BAHADIR	SCÜ Edebiyat Fakültesi

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

SEMPOZYUM SEKRETERYASI

Arş. Gör. Dr. Muammer AKTAY

Arş. Gör. Mustafa Burak GİRĞİÇ

Arş. Gör. Yeşim DELLAL

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ GÜN (30 MAYIS 2023)

1. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi FİLİZ AY ŞAFAK

- “Arkeolojide Koruma Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi” [EDA KAYA] .. 2
“Nekropol Öğeleri Işığında Antik Dönemde Tarım Aletleri” [EMRAH AYIK] 3
“Hitit Savaş Arabaları” [EMRAH TİMORÇİN] 4
“Kalkolitik ve İlk Tunç Çağı Kremasyon (Yakarak Gömme) Geleneği”
[VESİLE ÇİĞDEM]] 5

2. Oturum, Moderatör: Doç. Dr. Mustafa Sefa ÇAKIR

- “Muhibbî'nin Bir gazelini Şerh Denemesi” [AYFER TURAN] 7
“Türkçede Hâl Ekleri Üzerine Bir Değerlendirme” [BAHAR ATIMDAR] 8
“Sivas İline Bağlı Kolluca Köyünde Kullanılan Lakapların Dil Bilim Açısından
İncelenmesi” [NURCAN DİRİ] 9

3. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Hamdi YAKUPOĞLU

- “Orta Çağ Batı Felsefesinde Akıl İman Tartışmaları” [DUYGU GÜNGÖR] .11
“Yirminci Yüzyılda Iris Murdoch” [MİNE TAŞKIN]12
“Soren Kierkegaard: Varoluşun Tabakaları ve Bireyin Kendini
Gerçekleştirme” [NESLİHAN ER]13
“Transhümanizm'de İnsan Kavramı” [SERHAN SATIR]14

4. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi EBRU BİLGET FATAHA

- “Sivas'ta Özel Koleksiyonda Bulunan 19. Yüzyıla Ait Tezhipli Bir Kur'an-ı
Kerim Örneği” [MEHTAP TEMİZKAN] 16
“Osmanlı Şenliklerine Bir Örnek: Surname-i Muradiye Minyatürleri”
[AYŞE KEVSER BEKÇİ] 17
“Sivas Esenyurt (Şimkürek) Camisi Mimarisi ve Süslemeleri Üzerine
Bir Değerlendirme” [AHMET TORUN] 18
“Osmanlı Surnamelerinden Bir Örnek: III. Ahmed'in Oğullarının Sunnet
Düğünü (Surname-i Vehbi)” [ŞERİFE KOÇAK] 19

5. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Filiz AY ŞAFAK

- “Çağlar Boyunca Kemik ve Taş Aletlerin Gelişimi ve Değişimi”
[İSMİHANNUR SEVDİ KAYA] 21
“Müzeler Üzerine Yapılan Anket Verileri” [MEHMET AKAR] 22

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

“Lahit: Ortaya Çıkışı, Gelişimi ve Kullanım Alanları”

[NİLGÜN POLAT ÖZBEY] 22

6. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Şule GÜMÜŞ

“Ayfer Tunç’un Aziz Bey Hadisesi Adlı Hikâyesinin V. Propp’un Biçimbilimsel Masal Çözümleme Yöntemine Göre İncelenmesi” [HİLÂL ARTUK TUNA] ... 24

“İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi 03334 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuası “Mecmu’a-i Kasâid ve Gazeliyât-i Müntehabât”

[HÜLYA BAYRAKTAR FİDAN] 25

“Türk Epik Destan Geleneğindeki Tiplerin Yeşilçam’daki İzleri: “Karaoğlan Geliyor” Filmi Örneği” [İSMAİL DOĞAN] 26

“Afganistan Özbek Türkçesinde Hâl Eklerinin İşlevi” [KRESHMA SULEYMAN] 27

İKİNCİ GÜN (31 Mayıs 2023)

1. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ

“Teleüt Diyalektinde Renk Adları” [GİZEM KİPER] 29

“Sosyal Medya Fenomenlerinin (İnfluencerler) Sosyal Medya Üzerinden Kültür Aktarımı” [GÜLHAN KARABULUT] 30

“Benzetmeye Dayalı Edebî Sanatlar Bağlamında Mehmed Es’ad Ağa Dîvânı” [HAVVA TOK YILDIZ] 31

“Kırgız ve Türkiye Türkçesindeki Cinsiyet Kalpyargılarını Yansıtan Atasözlerinin Kültürebilimsel Analizi” [MAKHABAT AKYLBKOVA] 32

2. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Ferdi SELİM

“Nietzsche ve Ahlak Anlayışı” [Oğuz AVCI] 34

“Emmanuel Levinas’ın Etiği” [OZAN İBRAHİM YÖNÜCÜ] 35

“Ganader’in Hermeneutik Anlayışı ve Ufuk Kavramı” [Seval UĞUR] 36

“Zamyatin’in “Biz”i ve Distopik Roman Kahramanlarında Eleştirel Düşünme” [SİNAN CERAN] 37

3. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi KADİR YILMAZ

“Şor Türkçesinin Ses Bilgisi Üzerine” [MELİKE OKUTANSOY] 39

“Halk Hekimliği Uygulamalarında Sağaltıcı Bir Unsur Olarak Hayvanların Kullanımı: Aksaray Örneği” [MERVE OK] 40

“XIX. Yüzyıldan İki Şair: “Eşref” Mahlaşlı İki Şairin Şiirlerinin Mukayesesi” [RUMEYSA NUR ERTAŞ] 41

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

“Millî Kütüphane 06 Hk 3967 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuası”
[SEVGİ SEMA ALBAYRAK] 42

4. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi ŞULE GÜMÜŞ

“Mihail Çakır’ın Gagavuzca (Türkçe)- Rumence Sözlüğü’nden Hareketle Eski Anadolu Türkçesinden Gagavuz Türkçesine Anlam Değişmeleri” [ŞEVVAL TÜNEL] 44

“Destan Dizisinde Yer Alan Giyim Kuşam Özellikleri” [ŞEYMA KAYAALP] 45

“Şairin Ödülü ve Cezası- Şeyhî’nin *Harnâme*’sindeki Patronaj Alegorisi”
[VEYSEL KARANI TUR] 46

“*Gölgeler ve Hayaller Şehrine* Natüralizm Penceresinden Bakmak”
[EMEL KARAKAŞ] 47

5. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Adem ÖKTEN

“Aristoteles’in Varlık Felsefesinde Bazı Öne Çıkan Temalar”
[ŞEYMA ORAN] 49

“Evelyn Fox Keller’ de Bireylerin Kategorisi: Toplumsal Cinsiyet”
[ŞURA DUMAN] 50

“Immanuel Kant’ta Estetik Nazar” [YILDIZ DENİZ YAVAŞ]51

“Platon, Farabi ve Thomas More’da İdeal Devlet Aşkî Ütopyalar”
[ZELİHA IŞIK]52

6. Oturum, Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Furkan ARI

“Millî Kütüphane’de 06 Mil. Yz. A 5466 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuası”
[YAVUZ KORKMAZ] 54

“Karayca Bir Masal Kitabı *Bir Bar Êdi* Üzerine Bazı Değerlendirmeler”
ZEYNEP BİNKANAT] 55

“Adli Destek Görevlileri ve Mağdura Yönelik Algıları”
[BAHADDİN ARSLAN, MİRAC BURAK GÖNÜLTAŞ] 56

“Okul Öncesi Dönemde Çocuğu Bulunan Ailelerin Çocuk İhmali ve İstismarı Farkındalığı” [ALPASLAN KELLEÇİ, VEHBİ ÜNAL] 58

1. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Filiz Ay Şafak

10

ARKEOLOJİDE KORUMA KAVRAMININ ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ

Eda Kaya

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

eda1202k@gmail.com

Öz

Arkeolojik koruma kavramı, antik kalıntı ve kültürel açıdan koruma için yapılan çalışmaların bir parçası olarak ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı, geçmişteki kültürel tahminin gelecek nesillere aktarımını sağlamak ve tarihi değerlerin yok olmasını önlemektir. Arkeolojik koruma fikri, modern arkeolojinin ortaya çıkışıyla birlikte gelişmeye başladı. İlk modern sit alanı kazıları 19. yüzyılın başlarında ve bu kazılarla birlikte sit alanı kalıntılarının korunması fikri de ortaya çıktı. Ancak, koruma muhafazan koruma için ciddi hükümlerin atılması 20. yüzyılda gerçekleşti. 1870'lerde, bazı bölgelerin koruma bölgeleri koruma bölgeleriyle düzenlenmeye başlandı. İtalya, 1877'de antik Roma kenti Pompei'nin korunması için ilk yasayı çıkardı. Daha sonra, Fransa, İspanya, Yunanistan, İngiltere ve diğer ülkelerde de benzer yapılar çıkardılar.

Ortada gezinme, koruma hareketi uluslararası boyut kazandı. 1931'de, Fransa'nın Paris'inde yapılan bir konferansta, Avrupa bölgeleri arasında kalıntı koruman koruma konusunda iş birliği kararı alındı. Bu konferans, Uluslararası Arkeoloji ve Sanat Tarihi Kongresi'nin (ICAHM) temellerini attı. 1940'larda, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) kuruluş ve sit alanı koruman koruma ve yönetim konusunda yürütmeye başladı. 1954 yılında UNESCO, Dünya Kültür Mirası Listesi'ni kaydetme, dünya çapındaki önemli kültürel ve doğal mirasın korunması için bir çaba başlattı. Bugün, birçok ülkeyi koruma altına alma yetkisine sahiptir. Bu yapılar, sit alanlarının kazıların yapılması, sit alanlarının kaçırılması ve satılması gibi konuları da kapsamaktadır. Arkeolojik koruma hareketi, günümüzde hala devam etmektedir ve kalıntıların korunması ve gelecek nesillere aktarılması için önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Koruma, Arkeolojik koruma, Restorasyon.*

NEKROPOL ÖĞELERİ IŞIĞINDA ANTİK DÖNEMDE TARIM ALETLERİ

Emrah Ayık

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

20219372007@cumhuriyet.edu.tr ORCID: 0000-0001-9436-9041

Öz

Buzulların erimeye başlamasıyla birlikte Paleolitik Çağ'ın sonlarına doğru, bazı coğrafyalar yerleşik hayata uygun hale gelmiştir. İnsanların göçebe yaşam tarzından yerleşik düzene geçmeleriyle başlayan, Neolitik Dönem olarak adlandırılan süreç, sonrasında yaşanan değişim ve gelişmeleri içermektedir. Bu dönemde yaşanan gelişim ve değişimler, günümüzde arkeolojinin en çok araştırılan ve tartışılan konularından birisi olmuştur. Göçebe yaşam tarzıyla avcılık ve toplayıcılıkla geçim sağlayan insanların, tarım ve hayvancılığa dayalı yerleşik düzene geçmeleri, insanlık tarihinin önemli bir dönüm noktasıdır ve bu süreç arkeologlar tarafından büyük bir ilgi görmektedir. Coğrafyalar arasında Anadolu ve Mezopotamya gibi Yakındoğu coğrafyası yer almaktadır. Bu coğrafyada ilk tarımın ve yerleşmelerin geliştiği görülmektedir. Aynı zamanda bu dönemde, öğütme taşları, saban ve orak gibi tarım aletlerinin geliştirildiği de gözlenmektedir. Bu nedenlerle çalışmada, Anadolu ve Mezopotamya uygarlık evreleri ve nekropol öğeleri (Lahit, Mezar Steli) gibi malzemeler ele alınarak anlatılmaya çalışılmıştır. Ele alınan bu veriler ışığında, insanoğlunun gündelik hayatında başından geçen olayları resmetme olanağı da bulmuştur. Bu nedenle de ölümden sonra yaşam olabileceğini düşünen insanların başından geçen olayları Lahit, Mezar Steli, gibi öğelerin görünür kısmına işleyerek anlatılmaya çalışılmıştır. Ele aldığım bu makalede konumda tarım ve inancın bir arada işlenmesi arkeoloji olarak ne kadar önemli olduğunu tez çalışmamda anlatacağım.

Anahtar Kelimeler: *Tarım, İlkel aletler, lahit, Mezar steli.*

HİTİT SAVAŞ ARABALARI

Emrah Timorçin

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

emrah141167@hotmail.com, ORCID: 0009-0007-2005-8663

Öz

Yapılan çalışmada Hitit Devleti'nin özellikle 14. yy-13. yy. arasında elde ettiği askeri ve siyasi zaferler Hitit ordusunun girdiği mücadeleleri zaferle sonuçlandırılmasına bağlanmıştır. Ordunun elde ettiği, dönemin şartlarında yapılan büyük muharebeler Hitit ordusunda büyük bir gücü temsil eden savaş arabaları kıtası sayesinde başarı elde edilmiştir. Çalışmada Hititlerin savaşlarda kullandığı alet ve silahlar ele alınıp, savaşın kazanılmasında önemli bir rolü bulunan savaş arabalarının ilk kez nasıl ve hangi şartlarda kullanıldığı, kökeni, savaş arabalarının kullanımında azami hangi şartlarda faydalandığı, arabalarının yük taşımacılığının yanı sıra özellikle savaş alanında mürettebatıyla birlikte nasıl zorlu şartlarda kullanıldığı ve arabaların teknik özellikleri ile üzerlerinde bulunan kişilere değinilmiştir. Savaş arabalarının imalatının ve tamiratının nasıl yapıldığı, hangi malzeme grubunun kullanıldığı belirtilmiştir. Dönemin şartları doğrultusunda Hitit Krallığı birçok büyük ve küçük devletle mücadele içerisinde olmuştur. Bunlardan en önemlisi Mısır ile olan ilişkisidir. Hitit Devleti ve Eski Mısır arasında savaş arabalarının nasıl ve kimler tarafından kullanıldığına dair kanıt niteliğinde birçok tasvirli sanat eseri ve yazılı belge bulunmaktadır. Yazılı belgelerde dikkat çeken en önemli husus kral, krallık ve orduların gücünün bir göstergesi olan savaş arabalarının orduya kattığı güçten bahsedilmiştir. Tasvirli sanat eserlerine bakıldığında ilk savaş arabalarının Sümerler tarafından kullanıldığı görülmektedir. Hititlerde ise; savaş arabaları Hurriler'in etkisi ile geliştirilmiş ve savaşın kazanılmasında en büyük rolü bu arabalar almıştır. Aslında Hititler savaşları bu arabalar sayesinde kazanmamış, arabalarda kullandıkları teknolojilerden sağlamışlardır. Arabalarda kullanılan atlarda oldukça büyük öneme sahiptir. Bu atlar özenli bir şekilde Kikkulu adı verilen bir eğiticisiyle eğitilmiştir. Savaş arabaların üzerinde en az iki veya üç kişi bulunmaktadır. Hitit Devleti bu arabaları son derece etkili kullanmış ve bu sayede sayısız zafere imza atmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Hitit, Eski Mısır, Savaş arabası, At.*

KALKOLİTİK VE İLK TUNÇ ÇAĞI KREMASYON (YAKARAK GÖMME) GELENEĞİ

Vesile Çiğdem

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

vesilecigdem92@gmail.com ORCID: 0009-0006-5090-5336

Öz

Bu çalışmada ölüm olgusu ve ölü gömme kavramının ilk ortaya çıkışı, gömü uygulamalarından birisi olan Kremasyon yani yakarak gömme geleneğinin anlamı, kökeni, bu geleneğin neden uygulandığı ile ilgili görüşler, Anadolu'da Kalkolitik ve İlk Tunç Çağı'nda bu geleneğin hangi merkezlerde nasıl uygulandığı mezarlardan ele geçen buluntular ışığında ele alınmaktadır. Geçmişten bu yana ölüm olgusu insanlar için en büyük sorun ve kaygı olmuştur. Ölü gömme bilincinin başlamasıyla birlikte değişik tipte gömü uygulamaları ortaya çıkmıştır. Bunlardan bir tanesi kremasyondur. Kremasyon yakarak gömme uygulamasını ifade etmektedir. Bu uygulama fırınlarda ya da bir ateş yakılarak uygulanmıştır. Kremasyon da cesedin yumuşak dokuları tamamen yakılmış ya da kısmi bir yakma işlemi uygulanmıştır. Cesedin tam olarak yakıldığı durumlarda bu işlemde geriye kalan küller bir kaba doldurularak kaldırılmıştır. Küllerin konulduğu bu kaba urne ismi verilmektedir. Kremasyon âdetinin neden uygulandığıyla ilgili değişik görüşler bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi; ölü bedeninin yakılarak ruhun dışarı çıkması engellenmiş, böylece ruhun öteki tarafa gitmesinin kolaylaşacağına inanılmıştır. Bu gömü uygulaması Kalkolitik ve İlk Tunç Çağı'na ait bazı merkezlerde ele geçen buluntulardan bilinmektedir. Bu merkezlerde açığa çıkartılan buluntular o dönemin ölü gömme uygulamalarına ışık tutmaktadır. Bu buluntular bazen bir kremasyon çömleğinin dibinde rastlanan kül kalıntısı ve yanmış iskelet parçaları ya da küpler içinde bulunan ölü armağanlarıdır.

Anahtar Kelimeler: *Ölü Gömme, Kremasyon, Kalkolitik, İlk Tunç Çağı.*

2. OTURUM

Moderatör: Doç. Dr. Mustafa Sefa Çakır

15

MUHİBBÎ'NİN '-ÂL' KAFİYELİ GAZELİNİ ŞERH DENEMESİ

Ayfer Turan

*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Sivas /
Türkiye*

turkceogretmen.05@gmail.com

Öz

Şerh, Klasik Türk Edebiyatı sahasında oldukça köklü bir uygulamadır. Şârihler, anlamının okuyucu tarafından eksik kalacağını düşündükleri kavram, sözcük, ifade ve cümleleri daha anlaşılır hâle getirmek istemişlerdir.

Şairler, şiirlerini yazarken sosyal hayattan, tabiattan, fen bilimlerinden, gök bilimlerinden, ilm-i simya gibi bâtıl ilimlerden, halk inanışlarından, tasavvuftan ve buna benzer pek çok alandan yararlanarak şiir yazarlar. Bu nedenle şiirleri okuyan kişilerin de bu alanlarda bilgisinin olması gerekir. Çünkü her şiir, yazıldığı dönemin tesiri altındadır ve o dönemde bilinenler daha sonraki dönemlerde unutulmuş olabilir. Eğer okuyucu şiirde anlatılan kavramla ilgili bilgi sahibi değilse şiiri anlayamaz. Bu durumda şiir, yan yana sıralanmış anlamsız kelimeler dizisi gibi gözükür.

Tam olarak bu noktada okuyucunun yardımına şerh yetişir. Şerhte okuyucunun anlayamadığı, birbiriyle ilgisini çözemediği kavramlara açıklık getirilir. Kavramlardan hareketle beytin izahı yapılır. Divan edebiyatında, “el-ma‘nâ fî batnı’ş-şair” anlayışı vardır. Yani “Mana, şairin karnında saklıdır.” Bu nedenle bir şiirin ilk okunduğunda ne anlatmak istediğini tam olarak anlamak zordur. Şiirler, izaha muhtaçtır. Bu da edebiyatımızda şerh geleneğini ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmada klasik Türk şiirinin 16. yüzyıldaki padişah şairlerinden Muhibbî'nin bir gazeli klasik şerh yöntemiyle açıklanmaya ve yorumlanmaya çalışılmıştır. Bu sayede günümüz okurlarına şairin dünyasını tanıtmak ve şiirin saklı kalan yönlerine açıklık getirmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Klasik Türk edebiyatı, Şiir, Şerh, Muhibbî.*

TÜRKÇEDE HÂL EKLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Bahar Atımdar

bdogann@outlook.com

Öz

Yapı bakımından eklemeli bir dil olan Türkçenin durum ekleri (hâl ekleri) dilbilgisel açıdan önemli bir konu arz etmektedir. Hâl ekleri, ismin hangi cümle ögesi oluşturduğunu belirtir ve ismi fiile bağlayan eklerdir. Hâl ekleri üzerine farklı değerlendirmelerin olduğu mevcuttur. Hâl eklerinin sayısı, nitelendirilişi bakımından farklı dilbilimciler tarafından farklı görüşlerin var olduğu görülmektedir. Söz konusu farklılıkları birçok dilbilimcinin kaynaklarında görmek mümkündür. Bu farklılıklar sebebiyle hâl ekleri konusunda ortak bir görüşe dayanılmayıp belirsizliğe yol açmaktadır. Bu yazıda hâl ekleri kategorisinin sınırları belirtilecektir.

Türkiye Türkçesinin dilbilgisi terminolojisinin ortak bir zemine oturtulması gerektiği ve her ekin yapısından yola çıkılarak dar bir sınıflama yapmak yerine işlevine göre kapsamlı bir sınıflamanın oluşturulması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe, Dil bilgisi, Durum ekleri.*

SİVAS İLİNE BAĞLI KOLLUCA KÖYÜNDE KULLANILAN LAKAPLARIN DİL BİLİM AÇISINDAN İNCELENMESİ

Nurcan Diri

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

nurcandirii2233@gmail.com

Öz

Bu çalışma da Sivas iline bağlı olan Kolluca (Kahkik) köyünün etnik kökenini içine alan tarihçesine yer verilerek köyde kullanılan lakaplar, ad bilim ve toplum bilim açısından ele alınmış ve etimolojik bakımından incelenmiştir. Ad bilim ve toplum bilim, dil bilimin en önemli alt dallarını oluşturmaktadır. Ad bilim, insanlara verilen adların araştırılmasından ve incelenmesinden dolayı önemlidir. Toplum bilim ise toplumla ilgili her alanda çalışıldığı gibi; toplumun konusu olan lakaplar üzerine de çalışmalara yer verildiği görülür. Lakapların insanlara verilme amaçları içerisinde birçok unsurun bulunduğu görülmektedir. Bu unsurlar, kişilerin davranış, huy, karakter gibi özelliklerini ele vermektedir. Burada lakapların verilmiş amaçlarının nedenleri içerisinde; insanların çalışma şekilleri, yaşam tarzları, konuşma ve davranış biçimleri, fiziki özellikleri gibi nedenler yer almaktadır. Bu özelliklere dayanarak toplumun yapı taşını oluşturan lakaplar sınıflandırılmış ve incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kolluca (Kahkik) köyü, Lakap, Ad bilim, Toplum bilim.*

3. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Hamdi Yakupoğlu

ORTA ÇAĞ BATI FELSEFESİ'NDE AKIL İMAN TARTIŞMALARI

Duygu Güngör

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

dyggngnr_0758@hotmail.com

Öz

Patristik felsefe dönemi din adamlarının çoğunun aynı zamanda filozof kimliğini taşımalarının en önemli göstergesi vahyin gücünün, imanın öneminin açılımında aklın yetilerini kullanmaları bunu sağlarken onların iman ile usu uzlaştırma çabalarında olmalarıdır. Ancak iman- us arasında uzlaşma çabasını gösteren apolojistler yanında bu ikisi arasında bir uzlaşma olamayacağını ifade eden apolojistlerde bulunmaktadır. Bu türden anlayışlar bazı kilise babaları tarafından fideizm olarak da bilinen usun tamamen inkâr edilip imanın tek otorite olduğu düşüncesinde ortaya konulmuştur. Patristik felsefede düşünürler tarafından seçilecek bir yol fideizm ve onun tam karşısında rasyonalizm bulunmaktadır. Her ikisi de aslında Orta Çağ düşüncesinin genel hatlarını yansıtmak için yeterli olamamıştır. Çünkü Orta Çağ düşüncesinin hâkim anlayışı bu iki anlayışın bir sentezi olarak daha çok Aziz Augustinus'un iman ve us ya da din ve felsefe arası kurduğu ilişki düzleminde gelişmiştir.

Bu çalışmamızda Orta Çağ düşüncesinin karakteristik özelliklerine değinip bu dönemin önemli bir konusu olan felsefe-ilahiyat tartışmalarından bahsedeceğiz. Orta Çağ düşüncesinin özelliklerinin neler olduğunu Orta Çağ felsefesi öncesi yani Antik Çağ felsefesiyle sonrası olan Modern felsefe arasındaki ortak noktalara ya da farklılıklara dikkat çekeceğiz. Nihayetinde amacımız, Batı felsefesinde Orta Çağ düşüncesinin dışlanıp dışlanmaması problemini, iki dönem arası felsefi düzlemde bütünlük sağlayan bağların olup olmadığını ortaya koymaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: *Orta Çağ, Patristik, Skolastik, Akıl, İman.*

YİRMİNCİ YÜZYILDA IRIS MURDOCH

Mine Taşkın

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

mciftcitaskin@gmail.com

Öz

İrlandalı çağdaş düşünür Iris Murdoch (1919-1999) felsefeci kimliğinin yanı sıra romancı ve oyun yazarıdır. 26 roman, 5 felsefe kitabı, 5 tiyatro oyunu ile döneminin üretken yazarlarından. Britanya İmparatorluğu'nun kadınlara verdiği şövalye düzeyindeki asalet unvanı olan "Dame" unvanına sahiptir. İngiltere'nin en prestijli edebiyat ödülü olan Booker ödülü gibi pek çok ödüle layık görülmüştür. İngiliz-Amerikan edebiyat geleneğinin doktrinlerden sakınan yapısına karşılık, onun yazın yaşamında felsefe ve edebiyat birbirinden ayrılmamıştır. Onun ismini uluslararası bir noktaya taşıyan da Platon ve Kant etiği incelemeleri ile Fransız Varoluşçuluğu ve onun Kierkegaard'dan gelen kökeninde sanatın ve güzelliğin doğasına ilişkin yapılan sorgulamalara getirdiği eleştiriler olmuştur. Bu doğrultuda o, Varoluşçu akımın İngiliz öğrenci ve okuyucularına tanıtılmasında önemli bir yere sahiptir.

Murdoch'ın ele aldığı en temel problem modern toplumdaki ahlaki bozulmadır. Materyalist, varoluşçu ve pozitivist bir toplumda ona göre bir karmaşa hâkimdir. Liberal dünyada felsefe de teoloji de gücünü yitirmişti. Teoloji ve metafizik dışı düşünce Murdoch'a göre insan kişiliği konusunda sığ ve dayanıksızdır. Bu eleştiri özellikle Varoluşçu ve Analitik felsefeye yöneliktir. Ona göre kişiler arası iletişimin yeniden inşa edilmesi için yeni bir ahlak felsefesine ihtiyaç vardır. Bu doğrultuda eserlerinde modern insanın iletişimsizlik, yalnızlık ve yabancılaşma sorunlarına değinir. Bireyler arası sağlıklı ve uzun süreli ilişkiler sevmek ve başkalarını içtenlikle dikkate almakla yaşanabileceğini belirtir. Bu çalışmada Murdoch'ın bu düşüncelerine felsefi yönden nasıl bir içerik kazandırdığını ve bu doğrultuda da yirminci yüzyılda onun düşüncelerinin önemini gösterebilmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Murdoch, Varoluşçuluk, Etik, Yalnızlık, Yabancılaşma*

SOREN KIERKEGAARD: VAROLUŞUN TABAKALARI ve BİREYİN KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRMESİ

Neslihan Er

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye.

er.neslihan@outlook.com

Öz

1813 yılında Danimarka’da dünyaya gelen, Varoluşçu Ekolün ilk filozofu olan Soren Kierkegaard tekil özneyi reddetmek suretiyle geleneksel felsefeye karşı çıkararak ortaya koyduğu varoluşun tabakaları, bireyin hiyerarşik bir düzende sıçrama yoluyla katettiği aşamalarıdır. Bu aşamalar estetik, etik ve dini aşamalar olarak adlandırılmaktadır. Estetik aşama da hazlarının ve kör isteğin kölesi olan bireyin farkındalık geliştirmeden sürdürdüğü hayatın, düşünme yoluyla fitilinin ateşlendiği kaygı halinin ortaya çıkmasıyla başlayan bilinçlilik ve anlamlandırma süreci bireyi dönüştürmektedir. Kaygı yoluyla estetik aşamadan etik aşamaya geçen birey artık isteklerinin farkında, karar verebilen ve sorumluluk alabilen bir yapıdadır. Neticede etik aşamadaki birey sıçrama yoluyla aşkın olana ulaşabilmek adına dini aşamaya geçmektedir. Aşkın olana ulaşarak hiçliğe varan birey yok oluşun getirdiği var oluşa erişmiştir.

Bu çalışmadaki amacımız, sancılı dönüşüm sürecinin itici gücü olan kaygı sahibi bireyin aşamalarda sahip olduğu özelliklerinden söz edilerek, kaygı kavramının varoluşçu felsefede kullanılan anlamı ve psikoterapiye etkilerinden bahsetmektir. Temel kaygıların farkına varma ve akabinde ortaya çıkan anksiyete halinin kişinin özünü edinmesine giden yolların üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Başka bir ifadeyle kaygı, anlamsızlık, özgürlük ve ölüm kavramları ele alınarak aynı zamanda varoluşçu psikoterapi açısından bireyin gelişimsel kişiliği, onun “Korku ve Titreme” adlı eseri temel alınarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Varoluşçuluk, Kaygı, Varoluşçu Psikoterapi.*

TRANSHÜMANİZM'DE İNSAN KAVRAMI

Serhan Satır

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe
Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

serhansatrrr@gmail.com

Öz

Transhümanizm, insanın yeteneklerinin bilişsel ve fiziksel olarak geliştirebilmesi ve arzu etmediği, hastalıklardan ve yaşlanma problemlerinden kurtulabilmek amacıyla teknoloji ve bilimden faydalanmak gerektiğini belirten uluslararası entelektüel ve kültürel bir oluşumdur. Transhümanizm, hümanizm ve posthümanizm arasında bir geçiş süreci olarak hedefinin insanların “post human” çağa geçişini sağlamaktır. Hümanizm, insanı Tanrı’dan daha öncelikli tutarken, transhümanizm, insanı biyolojik olarak dönüştürmek istemektedir. Hümanizm akılcı ve bilimci iken, transhümanizm robotik yapılar ile ölüm, bedensel ve ruhsal acılar, hastalık gibi olumsuzlukların üstesinden gelmiştir. Transhümanistler, insan geliştirmek amacı ile ileri teknolojinin imkânlarından yararlanarak yapay zekâ, siberetik, nano-teknoloji ve genetik mühendisliği ile insanın sahip olduğu sınırlılıkları ortadan kaldırmayı hedefler. Başka bir deyişle insan ırkının homo sapiens formundan, “robo sapiens” haline getirmek istemektedirler.

Bu çalışmada transhümanizm’in insan üzerindeki etkisinin, insanın yaşadığı tüm olumsuzluklardan ve arzu etmediği durumlardan gelişmiş teknoloji ile insanın en üst noktaya taşınması isteminin üzerinde durularak “İnsan ölümsüz olabilecek midir?”, “Transhümanizm, insanı haz almayacağı durumlardan kurtarabilecek midir?”, “İnsan, insan olarak kalabilecek midir?” Sorularına cevaplar aranacaktır. Araştırma neticesinde, insana ait yeni bir tanım yapılması, dijitalleşme sürecinin insan üzerine etkisi ve insanın transhümanizm ile birlikte hangi konumda olacağını açıklamaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: *Transhümanizm, Hümanizm, Post human, Post hümanizm, İnsan.*

4. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Ebru Bilget Fataha

24

SİVAS'TA ÖZEL KOLEKSİYONDA BULUNAN 19. YÜZYILA AİT TEZHİPLİ BİR KURAN-I KERİM ÖRNEĞİ

Mehtap Temizkan

Doktora Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

mahitap447@hotmail.com

Öz

İslam öncesi metin ve mekân süslemelerinde ilk örnekleri görülen tezhip sanatı kitap sanatları içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. 11. Yüzyıldan itibaren özellikle sultanlar, devlet adamları ve ilmiye sınıfı için birçok Kur'an-ı Kerim ve farklı alanlarda usta hattatlar tarafından kitaplar yazılarak tezhiplenmiştir. Bugün çeşitli müze, kütüphane ve özel koleksiyonlarda bulunan bu eserler tasarım ve işçilik bakımından incelenerek kitap sanatının gelişim ve değişimine katkıda bulunacak bilgiler elde edilmektedir. Bu eserler incelendiğinde yüzyıllar boyunca tüm İslam coğrafyasında çalışılan tezhip sanatının disiplin ve kuralları, farklı uzaklıklarda olmasına rağmen birbirine yakın özellikler göstermektedir. 15. ve 16. yüzyılda görülen klasik özellikler, 17. yüzyıldan itibaren değişmeye başlamıştır.

Bu çalışmamızın konusunu olan ve Sivas'ta Yasir Sönmez koleksiyonunda bulunan Hat ve Tezhip sanatı özellikleri ile 19. yüzyıla tarihlendirilen bir Kur'an-ı Kerim oluşturmaktadır. Klasik tasarıma yakın şekilde bölümlenmekle birlikte özellikle hatime sayfasının farklılığıyla ve serlevha dışında bazı sayfa kenarlarının tezyin edilmiş olması da çok rastlanmayan bir süsleme alanı olarak incelemeye değerdir. Bu özellikleri göz önünde bulundurularak elimizdeki Kur'an-ı Kerim'in dönem, sanatçı ve süsleme özelliklerine yeni bir değerlendirme ve öneriler verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Tezhip Sanatı, Yasir Sönmez koleksiyonu, Süsleme özellikleri.*

OSMANLI ŞENLİKLERİNE BİR ÖRNEK: SURNAME-İ MURADIYE MİNYATÜRLERİ

Ayşe Kevser Bekçi

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

aysekevserbekci@gmail.com

Öz

16. yüzyıl Osmanlı kültür tarihine dair bilgi veren en büyük belgemiz yazılı kaynaklar dışında görsel kaynaklar minyatürlerdir. Bu kaynaklar 16. yüzyılda ekonomik düzeyin artış göstermesiyle beraber topluma etki ettiği gibi dönemin yaşamı, kültürel ve sosyal hayatı, saray ve günlük hayata dair pek çok veri sunmaktadır.

Nakkaşhanenin bu dönemde çok sayıda eser ürettiğini biliyoruz. Bu eserler içerisinde saray şenlikleri adı verilen şehzadelerin sünnet düğünlerini ve padişahın kızının ve kız kardeşinin düğünlerini konu alan surnameler önemli yer tutmaktadır. İlk örneklerini Gelibolulu Âlî'nin Câmi'u'l-Buhur Der Mecâlis-i Sûr'u ve İntizâmî'nin Surname-î Humâyûn'da kaleme aldığı Nakkaş Osman'ında resimlediği eser dönem sanatçılarının üslubu ve Osmanlı sarayının toplum yapısını, eğlence anlayışını, kıyafetlerini, törenlerini, yansıtması bakımından kültür tarihimiz ve sanat tarihi açısından önemli bilgiler vermektedir.

Bu çalışmada Surname-i İntizami olarak bilinen ve III. Murad'ın oğlu şehzade Mehmed'in sünnet düğününün anlatıldığı kitap tanıtılmaya çalışılacaktır. Yaşananlar 250 çift sayfa olarak 432 yaprak 427 minyatür anlatılmıştır. Şenlik At meydanında padişahın ve şehzadelerin yerlerini aldığı nahılların geçişi ile başlamıştır. Osmanlı sosyal tarihi açısından film gibi sahnelerin aktığı, yabancı seyyahlarında düğüne gelip gözlemlerde bulunup notlar aldığı elli iki gün elli iki gece süren düğünün resimleri bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Minyatür, 16. yüzyıl, Nakkaş Osman, Surname-i intizami.*

SİVASESENYURT (ŞİMKÜREK) CAMİSİ MİMARİSİ VE SÜSLEMELERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Ahmet Torun

ahmed58tr@gmail.com

Öz

Sivas kent merkezine 6 km. uzaklıkta yer alan Şimkürek Cami olarak da bilinen Esenyurt Camisi, ahşap destekli camilere önemli bir örnektir. Esenyurt Mahallesinde 32-1877 numaralı parselde bulunan yapı, H.1174/M.1761 tarihinde Nesibe Hanım tarafından yaptırılmıştır. 23 Haziran 2011 yılında tescillenen cami; mimarisi, iç mekân tasarımı ve süslemeler ile dönemin sanat ve mimari anlayışını yansıtan veriler sunmaktadır.

Geç Osmanlı dönemi mimari uygulamalarından olan caminin harim giriş kapısı üzerinde yer alan 10 satırlık mermer kitabe levhası, inşa tarihi ve banisi ile ilgili bilgiler içermektedir. Harim, kare planlı olup mihrap duvarına dikey uzanan üç sahından oluşmaktadır. Sahınlar ahşap direkler ile birbirinden ayrılmıştır. 6 ahşap direk ile yapının örtüsünün desteklendiği görülmektedir. Bu direkler ahşap kaplama zemin üzerine konumlandırılmış taş kaidelere oturtulmuştur. Günümüzde işlevine uygun olarak kullanılmaya devam eden eser, yığma tekniğinde inşa edilmiştir. Yapıda; beden duvarlarında moloz taş ve kabayonu kesme taş; içerisinde ise ahşap, alçı ve demir malzeme kullanılmıştır. Ahşabın tavan kaplamasında, direklerde, minberde, mazgal pencere kanatlarında ve mahfil katının korkuluklarında kullanıldığı görülmektedir. Yapının alçı mihrabı, süslemeleri ve tasarımıyla farklı bir üslubu yansıtmaktadır. Mihrapta kabartma olarak yapılmış akantus yaprakları, rozetler ve içerisine kabartma olarak işlenmiş yazılar bulunmaktadır. Nişin kemer formu, kenardaki sütunçeler ve nişin üstünde yer alan Osmanlı arması formuna benzeyen, kıvrım dallar ve gülbezeklerden oluşturulmuş büyük boyutlu kabartma, dönem üslubunun birer yansımasıdır. Mihrap tasarımının geç dönem Osmanlı süsleme anlayışı çerçevesinde yapıldığı düşünülmektedir. Caminin içerisinde mihrap duvarı özenli bir işçilik yansıtırken yapı içerisinde genel olarak sadelik hakimdir. İç mekânda kalemişi olarak yazılmış yazıların özgün olduğu düşünülmektedir.

Özellikle 18. ve 19. yy. da Sivas ve Anadolu'nun pek çok yerinde ahşap destekli camilerin yoğun olarak inşa edildiği görülmektedir. Bu tip camilerin inşa edilme sebebi inşaatların daha kolay ve maliyetlerin daha düşük olması ile açıklanabilir. Günümüze onarım ve eklemelerle gelebilmiş olan Esenyurt Camisi, barındırdığı dönem izlerini bizlere sunması bakımından önemli görülmektedir. Zamanın ve çevresel koşulların etkisine bağlı olarak hasara uğramış ve yok olmaya yüz tutan bu kültür varlığının belgelenmesi ve korunarak gelecek nesillere aktarılması gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: *Sivas Esenyurt (Şimkürek) Camisi, İç mekân tasarımı, Süslemeler*

OSMANLI SURNAMELERİNDEN BİR ÖRNEK: III. AHMED'İN OĞULLARININ SÜNNET DÜĞÜNÜ (SURNAME-İ VEHBI)

Şerife Koçak

serifekck6758@gmail.com

Öz

Surname, Osmanlı döneminde sünnet düğünü, evlenme ve tahta çıkma münasebetleriyle yapılan şenlikleri anlatan eserlere verilen genel isimdir. Osmanlı Resimli el yazmaları içerisinde eğlencelerin anlatıldığı eserlerden 18. yüzyılda Vehbi tarafından yazılmış Levni tarafından resimlenmiş olan Surname-i Humâyûn çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Eserde dönemin padişahı Sultan III. Ahmed'in şehzadeleri on yaşındaki Süleyman, üç yaşındaki Mehmed, Mustafa ve iki yaşındaki Bayezid'in ve bunun yanında Damat İbrahim Paşa'nın oğlu, ayrıca halkın arasından olan beş bin tane yoksul çocuğunda bulunduğu sünnet düğününü anlatır. Yirmi gün boyunca devam eden sünnet düğününün eğlenceleri, gösterileri ve yarışmaları Ok Meydanı ve Haliçte başlamış daha sonra da şehzadelerin Topkapı Sarayı'nda sünnet edilmesi ile son bulmuştur. 18. yüzyılın olumsuz gelişmelerine rağmen yine de dönemin en büyük imparatorluğu olan ve gücünü o dönemin dünyasına gösteren bir sultan: Sultan III. Ahmed, devlet düğününde olan biteni bütün ayrıntısıyla aktaran bir dil ve kalem ustası: Vehbi, yaşanan ihtişamı çizim, biçim ve renklendirerek görsel bir şölen sunan nakkaş: Levni Surname-i Vehbi'de buluşmuşlardır.

Surname türlerinin sonuncusu olan Surname-i Vehbi Levni'nin batı sanatının yenilik anlayışı ile doğunun alışılmış tarzını sentezleyerek oluşturduğu kendi üslubu ile resimlenmiştir. Sonuç olarak Levni, Osmanlı resim sanatı içerisinde özellikle de yüzlerin batıya çevrildiği bir dönemde, ikinci bir klasik dönem yaşatmış olmasıyla, kendi sanatsal zevki ve yaklaşımıyla farklı bir üslup oluşturarak, 18. Yüzyıl başındaki Osmanlı dünyasının en önemli görsel belgelerinden birine imza atmıştır. Bu çalışmada, eser, konu, resim ve üslup özellikleri bakımından incelenerek, döneminin sanatsal özellikleri açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Surname, Minyatür sanatı, Surname-i Vehbi, Nakkaş Levni, III. Ahmed Dönemi.*

5. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Filiz Ay Şafak

ÇAĞLAR İÇERİSİNDE KEMİK ALET VE TAŞ ALETLERİN GELİŞİMİ VE DEĞİŞİMİ

İsmihannur Sevdı Kaya

20219372008@cumhuriyet.edu.tr

Öz

İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinde taş aletler, avcılık, toplayıcılık alanında kullanım göstermesinden dolayı sürekli gelişim ve değişim göstermiştir. Yaklaşık olarak 2,6 milyon yıl önce Afrika'da ortaya çıkan basit taş aletler ve yine bu dönemde ve bu coğrafyada görülen hafif ve kolay işlenebilen çeşitli amaçlar için kullanılan kemik aletlerin varlığı ortaya çıkmıştır.

Taş ve kemik aletlerin kullanımı insanların avcılık ve toplayıcılık faaliyetlerinde yararlı olduğunu gördükçe keşiflerini geliştirmişlerdir. İlk taş alet teknolojisinin Olduwan taş aletleri yaklaşık olarak M.Ö. 2,6 milyon yıl önce ile ilk kemik aletlerin ise yaklaşık olarak M.Ö. 2,5 milyon yıl önce Afrika kıtasında Homo Habilis insanları tarafından yapıldığı anlaşılmıştır.

Dönemler değiştikçe insan ırkının daha fazla gelişmesinin sonucu olarak bu kullanılan ilk aletlerin kullanım amaçları gelişim göstererek yenileri ortaya çıkmaya başlamış ve insanlar ilk zamanlarda ki gibi ihtiyaç duydukları sebeplerden dolayı aletlerin gelişimi görülmüştür, bu kullanım alanlarına örnek olarak göstermemiz gerekirse yerleşik yaşama geçen insanların evlerini inşa etmelerinde, tarımı kullanım alanları için olmuş ve bu alanlarda kullanılan taş aletlerin ham maddeleri çakmaktaşı, kuvars, obsidyen gibi genellikle sert taşlardan yapılmıştır.

Kemik aletlerin teknolojik gelişimi ise zıpkın uçları, ok uçları, iğneler, çekiçler gibi farklı alanlarda kullanım görmüş ayrıca kemik aletlerin kullanım amaçlarından bir farklı özellik olarak süs eşyalarında kullanmaları da dikkat çekici bir özellik olmuştur. Kemik aletlerin kullanımı sadece bu alanlar için değil, zaman içerisinde tıbbi bir malzeme olarak da yerini alıp, müzik aleti ve çocuklar için oyuncak haline de gelmiştir. Arkeologlar ve diğer araştırmacılar için kemik aletlerin varlığı büyük öneme sahiptir çünkü yapılan araştırmalar o dönemdeki insanların yaşam koşul ve biçimleri hakkında bilgi almamızı sağlamıştır.

Taş aletlerin kullanımı Bronz dönemine kadar fazla yayılım gösterirken bu dönem ve diğer yeni dönemlerde yeni ortaya çıkan madeni değerler taş aletlerin kullanım alanlarını daraltmış yerini bunların aldığını ifade edebiliriz, ancak taş aletler insanlık tarihinin ilk gününden günümüze gelene kadar önemli bir parçası olmuş, insanların ihtiyaçlarını karşılama da temel etken oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Taş aletler, Kemik aletler, Gelişim.*

MÜZELER ÜZERİNE YAPILAN ANKET VERİLERİ

Mehmet Akar

mehmet.akar68@icloud.com

Öz

Bu çalışmamda katılımcılara gittikleri müzeler hakkında sorular yönelterek müzelere bakış açılarını, toplumda arkeolojinin nasıl algılandığını değerlendirmek amaçlarımın arasındadır. Çalışmamda dört günlük saha çalışması sonrasında veriler toplanmıştır. Katılımcılar 18-23, 24-45, 45 yaş üstü olmak üzere üç gruba ayrılmış, eğitim durumlarına göre ilkokul-ortaokul, lise ve üniversite olmak üzere üç gruba ayrılarak veriler değerlendirilmiştir. Çalışma alanı Sivas olduğu için bu bölgeyle ilgili sorular yöneltilmiş ve yanlış olarak bilinen bilgiler hakkında halka bilgilendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Müze, Anket, Veri, Sivas Müzesi.*

LAHİT: ORTAYA ÇIKIŞI, GELİŞİMİ VE KULLANIM ALANLARI

Nilgün Özbey

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Sivas / Türkiye

mnozbey_33@hotmail.com ORCID: 0000-0002-6190-1115

Öz

Çalışmanın konusu, MÖ 2. bin yıldan günümüze değin Mısır, Yunan, Roma ve Anadolu uygarlıklarında kullanılmış olan antik dünyanın önemli Nekropol öğelerinden lahitlerdir. Bu noktada çalışma özellikle Roma Dönemi lahitlerine odaklansa da çalışmanın amacı, lahdin ortaya çıkış şekli, hangi uygarlıklarda kullanıldığı, bezeme şekillerine ve üretildiği malzemelerin neler olduğu sorularına cevap aramaktır. Bu sorulara cevap aranırken yöntem olarak literatür taraması ve nicel karşılaştırma metotları kullanılacaktır. Çalışma kapsamında antik dünyada lahdin yeri, malzemesi, bezeme unsurları konuları irdelenecektir. Buna ek olarak soyut bağlamda lahit üretimini şekillendiren unsurlar da çalışma kapsamında değerlendirilecektir. Sonuç olarak binlerce yılı aşkın bir süre kullanılmış olan bu Nekropol öğesi hakkında tüm bilgiler bu çalışma kapsamında bir araya getirilerek bilim dünyasına sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Lahitler, Lahit malzemeleri, Lahit tipleri, Lahit bezemeleri.*

6. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Şule Gümüş

AYFER TUNÇ'UN AZİZ BEY HADİSESİ ADLI HİKÂYESİNİN V. PROPP'UN BİÇİMBİLİMSEL MASAL ÇÖZÜMLEME YÖNTEMİNE GÖRE İNCELENMESİ

Hilal Artuk Tuna

hilal.artuk5@gmail.com

Öz

Çağdaş Türk edebiyatı yazarlarından Ayfer Tunç, 1989'dan beri çeşitli eserleriyle dikkatleri üzerine çekmiştir. Yazar; kaleme aldığı eserlerdeki samimiyet, hemen herkesin şahit olduğu olay ve durumlar ile okuyucuyu eserin içine çekmeyi başarmıştır. 2000 yılında ilk kez basılan ve daha sonra birçok kez basımı gerçekleştirilmiş olan Aziz Bey Hadisesi isimli öyküsü de yazarın başarılı eserlerinden birisidir. Tamburi Aziz Bey'in hayatının son anlarıyla başlayan eserde, Aziz Bey'in gençlik yıllarına gidilir ve son nefesini verdiği ana kadarki hikâye anlatılır. Eser; Aziz Bey'in aşk uğruna Beyrut'a gidip beklediği aşkı bulamayınca İstanbul'a dönüşü ve İstanbul'da karşılaştığı sıkıntılar, yaptığı ve geç fark ettiği yanlışlar ile istememesine rağmen babasına benzeyişini kapsar.

Vladimir Propp, 1928 yılında Rus masallarını inceleyerek bazı işlevler üzerine sınıflandırmalar yapmıştır. Propp, yaptığı bu çalışma sonucu kaleme aldığı Masalın Biçimbilimi isimli eserinde, masalları inceleyerek ortaya çıkardığı otuz bir işlevi anlatmıştır. Bu işlevlerin masalın değişmez bir ögesi olduğunu, masallardaki işlev sayılarının sınırlı sayıda ve aynı sıralanışa sahip olduğu belirlemiştir. İşlevler günümüzde masallar üzerine hâlâ bir çözümleme metodu olarak kullanılsa da Propp'un bulduğu bu işlevlerin evrenselliği de dikkat çeker.

Anlatıları çözümlemenin birden fazla yolu vardır. Biçimbilimsel çözümleme yöntemlerinden biri de V. Propp'un masal çözümleme yöntemidir. Bu çalışmada Ayfer Tunç'un modern anlatısı olan Aziz Bey Hadisesi öyküsü, Vladimir Propp'un masal çözümleme metoduyla tahlil edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Ayfer Tunç, V. Propp, Öykü, Masal, Masalın biçim bilimi, Propp metodu.*

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ 03334
NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI “MECMU’A-İ KASÂİD VE
GAZELİYÂT-I MÜNTEHABÂT”**

Hülya Bayraktar Fidan

tubafidan93@gmail.com

Öz

Yazma eser kütüphanelerimizde sayı itibarıyla en çok bulunan eser türleri arasında bulunan mecmualar, klasik Türk edebiyatı açısından yeni bilgilere ulaşmamıza imkân sağlayan önemli kaynaklardır. Arapça “cem” (toplama, bir araya getirme) kökünden gelen mecmua, farklı kişilere ait metinlerin/metin parçalarının derleyici tarafından bir araya getirildiği eserler bütünü olarak tarif edilir. Mecmuada bir araya getirilen metinler arasında çoğunlukla benzer veya ortak olan taraflar da diyebileceğimiz bir uyum vardır. İçeriği tamamıyla mürettibinin estetik anlayışı, zevki ve dünya görüşüne bağlı olarak oluşturulan mecmua, pek çok şiir ve şairi gün yüzüne çıkarmaktadır. Edebiyat tarihimizin önemli kaynaklarından olan mecmualarda bugün elimizde olmayan bir esere veya bir şairin divanında yer almayan şiirlerine, hatta divan sahibi olmayan şairlerin şiirlerine rastlamak mümkündür İhtiva ettiği devrin edebi ve kültürel yönünü de aksettiren mecmualara olan ilgi son yıllarda artmıştır. XVII. ve XVIII. yüzyıl şairlerinin şiirlerinden mürettep bir mecmua da bizim çalışmamıza konu olmuştur. Bahsi geçen yazma, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesinde “Mecmu’â-i Kasâid ve Gazeliyât-ı Muntehâbât” ismiyle ve “03334” numarada kayıtlıdır. Mecmua, isminden de anlaşılacağı üzere ağırlıklı olarak kaside ve gazel nazım şekliyle yazılmış manzumeleri ihtiva etmektedir. Bunun yanında mecmuada “tahmis, terkib-i bend, terci-i bend, murabba” gibi nazım şekilleriyle yazılan pek çok şiir de bulunmaktadır. Bu çalışmada şimdiye dek üzerinde herhangi bir akademik çalışma yapılmamış olan “Mecmu’â-i Kasâid ve Gazeliyât-ı Muntehâbât” isimli mecmua tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Divan şiiri, Klasik Türk edebiyatı, Mecmua, Nadir Eserler Kütüphanesi.*

TÜRK EPİK DESTAN GELENEĞİNDEKİ TİPLERİN YEŞİLÇAM'DAKİ İZLERİ: “KARAOĞLAN GELİYOR” FİLMİ ÖRNEĞİ

İsmail Doğan tulagsivas@gmail.com

Öz

Türk halk anlatıları, birincil sözlü kültür ortamı içerisinde varlık kazanmıştır. İnsanoğlunun “anlama” ve “anlatma” ihtiyacına paralel olarak ortaya koyduğu verimler; en başta mitlerle karakterize edilirken günümüze uzanan süreçte bu ürünlerin toplumsal değişimi takip ederek çok daha karmaşık ve modern öykülere dönüştüğü görülür. Bu itibarla söz konusu “silsile” içerisinde yer alan destanların, toplumların birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğu zamanlarda ortaya çıkarak yarattıkları kahraman tipleriyle müşterek duygu ve hayaller uyandırdıkları ve böylece kişileri ortak bir paydada buluşturdıkları görülür. Toplumun derinden etkileyen olayları epik bir parantezde ele alan bu ürünlerin, tıpkı diğer anlatılar gibi sosyokültürel hayatı doğrudan yansıttıkları ve halkın dünya görüşünü özlü bir biçimde ifade ettikleri anlaşılır. Diğer taraftan günümüze uzanan süreçte, halk anlatılarının toplumsal değişimi takip ederek çeşitlendikleri ve özellikle günümüze yaklaştığında teknolojik gelişmelerden de faydalanarak sinema türüne doğru evrildikleri söylenebilir. Bu bakımdan Türk kültürü parantezinde kalındığında Yeşilçam Sineması'nın, ürettiği tarihî-millî filmlerle sözlü anlatılara benzer bir işlev üstlendiği ve tıpkı destanlar gibi kişilere müşterek duygu ve hayaller sunup kültürel belleği canlandırdıkları görülür. En genel düzeyde “ikincil sözlü kültür ortamı” olarak tarif edilebilecek sinemanın, hemen bütün dünyada folklorik unsurların yeniden işlenmesi için bir platform olarak kullanıldığı görülmektedir. Gerçekten de kimi zaman bir propaganda aracı olarak kullanılan kültürel unsurlar, kimi zamansa toplumun kolektif bilinçaltının birer tezahürü olarak sinema perdesine yansıtılır. Örneğin Amerikan sinemasının Hollywood yahut Hint sinemasının Bollywood yapımları, bu kültürlerle ait yığınla referans içerir. Tıpkı bunlar gibi Yeşilçam Sineması'nda da sözlü kültür unsurları ve stereotipler başta olmak üzere Türk kolektif ahlak anlayışının varlığı görülür. Ancak Yeşilçam Sineması içerisinde yer alan

Geleneksel unsurlardan belki de en önemlisi, sözlü kültür içinde önemli bir yere sahip olan destan tipleridir. Destan geleneğimizde başlangıcından bugüne idealize edilen ve ihtiyaç duyulan, topluma rol model olan tipler bulunmaktadır. Alp tipi, bilge devlet adamı tipi, kadın tipleri, veli tipi veya gazi tipi gibi birçok unsur geleneksel destanlarımızdaki tiplerin başlıcalarıdır. Bu itibarla yukarıda bahsi geçen birçok tip, Yeşilçam filmlerinden biri olan Karaoğlan Geliyor filminde de yer alır. Bu tipler bir destanın olmasa olmazları olup kültürel kimliğin de kodlarını içinde barındırmaktadır. Bu nedenle bu bildiride, Türk epik destan geleneğinde var olan kahraman tiplerinin Karaoğlan Geliyor filmindeki yansımaları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Destan, kahraman tipleri, Yeşilçam, Karaoğlan Geliyor.*

AFGANİSTAN ÖZBEK TÜRKÇESİNDE HÂL EKLERİNİN İŞLEVİ

Kreshma Suleyman

kreshmasuleyman5@gmail.com

Öz

Hâl ekleri, isimleri fiillere bağlayan eklerdir. Farklı görüşler olmakla birlikte genel olarak belirtme, bulunma, ayrılma ve yönelme hâli ekleri hal eki kategorisinde değerlendirilen eklerdir.

Hâl ekleri çok işlevli eklerdendir. Her hal ekinin birden fazla işlevinin bulunduğunu söylemek mümkündür. Örneğin bulunma hali eki eylemin gerçekleştiği yeri gösterdiği gibi zaman zarfları ile kullanıldığında eylemin gerçekleşme zamanını da gösterebilmektedir. Bu durum diğer hâl ekleri için de geçerlidir.

Bu çalışmada Türk dilinin bir lehçesi olan Afganistan Özbek Türkçesi özelinde Türkçede hâl eklerinin işlevleri üzerinde durulacaktır.

Eklerin işlevlerinin tespiti için Afganistan Özbek Türkçesi ile yazılan şiirlerin derlendiği Yulduzlar İzinden isimli antoloji taranmıştır. Tespit edilen işlevler ayrı başlıklar altında ele alınmış ve bu işlevlere dair örnekler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Afganistan Özbek Türkçesi, Hâl ekleri, Yulduzlar izinden.*

EDEBİYAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU
31 MAYIS 2023

1. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Kadir Yılmaz

37

TELEÜT DİYALEKTİNDE RENK ADLARI

Gizem Kiper

gkip95@gmail.com

Öz

Renk adları tüm dillerde öncelikli olarak ele alınan söz varlığı çalışmalarından biridir. Akralılık adları, organ adları, sayı adları, hayvan adları, bitki adları gibi ögeler bir dilin asli kelime kadrosunu oluşturan unsurlardandır. Altayca'nın bir diyalekti olan Teleüt Ağzı da renk adları yönünden zengin bir Türk diyalektidir.

Bu bildiride Teleüt Ağzı ile Eski Türkçesinin renk adları yönünden ne oranda benzerlikler ve farklılıklar gösterdiğini öğrenmeye yönelik bir amaç doğrultusunda karşılaştırmalı bir çalışma yapılmıştır.

Yapılan çalışma neticesinde Eski Türkçe ile Teleüt ağzının renk adları yönünden önemli ölçüde benzerlikler gösterdiğini, az sayıdaki farklılıkların ise kelime kadrosu yönünden değil küçük ses farklılıklarından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Çalışmamızda art zamanlı dil bilgisi yöntemi kullanılmıştır. Teleüt Türkçesini temsilen Lyudmila Timofeyevna Ryumina-Sırkaşeva ve Nadejda Aleksandrovna Kuçigaşeva tarafından kaleme alınan Teleüt Ağzı Sözlüğü, Eski Türkçe dönemini temsilen ise Eski Uygurca için Jens WILKENS, Handwörterbuch des Altuigurischen, (Altuigurisch-Deutsch- Türkisch) / Eski Uygurcanın El Sözlüğü, Orhon Türkçesi için Orhon- Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk yazıtları adlı eser, Karahanlı Dönemi eserleri için ise çeşitli sözlük ve kaynaklar esas alınmıştır.

Renk adları üzerine yapılmış çalışmalar henüz tamamlanmış değildir ve her geçen gün bu alanda yeni çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Bildirinin bu yönüyle renk adları araştırmalarına katkı sunacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Renk adları, Teleüt ağzı renk adları, Teleütçe ve Eski Türkçe renk adları.*

**SOSYAL MEDYA FENOMENLERİNİN (İNFLUENCERLER)
SOSYAL MEDYA ÜZERİNDEN KÜLTÜR AKTARIMI**

Gülhan KARABULUT

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas / Türkiye

gulhahan58@gmail.com

Öz

Kültür, geçmişten günümüze süregelen bir olgu olarak insanları bir arada tutmaya yardımcı öğeleri bünyesinde taşımaktadır. Yüzyıllar içinde teknolojik gelişmeler sayesinde toplumların birbirleriyle etkileşimi kolaylaşmış, bu durum da kültürler arası alışverişin artmasına sebep olmuştur. 21. yüzyılda ise internet kullanımının hayatın her alanına sirayet etmesiyle birlikte kültürü yaşatma, aktarma ve yayma görevi sosyal medya olarak nitelendirilen paylaşım sitelerine verilmiş gibidir.

Sosyal medya, günümüzde oldukça fazla kullanılması sebebiyle içerisinde kültürel unsurlarımızın da yaşadığı mecra olmuştur. Bu bağlamda büyük toplulukları etkileyen sosyal medya fenomenleri, diğer bir adıyla influencerler, kültürden faydalanarak hem insanlar tarafından tanınıp popüler olmakta hem de ekonomik kazanç sağlamaktadır. Kültürü yaşatıp iyi kullananlar olduğu gibi onu yozlaştıranlar da vardır. Influencerler sosyal medyadaki yerlerini koruyabilmek için çeşitli içerikler üretmek zorundadırlar. Bu içeriklerin de haliyle toplum tarafından dikkat çekmesi ve kabul edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda influencerler ya yurtdışında popüler olan içerikleri uyarlayarak ya da kültürel unsurları kullanarak yeni içerikler üretmektedir. Geçmişe özlem ve merak duyan sosyal medya kullanıcıları tarafından da bu içerikler oldukça ilgi görmektedir. Böylelikle kültürel unsurlarımız hep yaşatılmakta hem yaşanmakta hem de yaygınlaşmaktadır. Hatta giderek bu tarz içerikler moda haline gelmeye başlamakta ve kültür ekonomisine de katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmada giyim, yeme-içme, yaşam tarzları, kültürel ritüeller gibi pek çok konu hakkında oldukça zengin içerikler üretmeye başlayan influencerlerin kültürü nasıl kullandıkları belirlenecek ve çeşitli örnekler üzerinden konu özetlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kültür, Kültür ekonomisi, Sosyal medya, Influencer, Reklam.*

**BENZETMEYE DAYALI EDEBÎ SANATLAR BAĞLAMINDA
MEHMED ES'AD AĞA DÎVÂNİ¹**

Havva Tok Yıldız

*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı,
Doktora Öğrencisi, Samsun / Türkiye*

tk.havva@gmail.com ORCID: 0000-00021086-3921

Öz

Şiirin birincil amacı güzeli ve güzelliği yansıtmaktır. Bunu yaparken estetik zevke hitap etmesi gerektiğini bilen şairler, muhayyileleri ve istidâdları doğrultusunda sıklıkla benzetmelerden yararlanmışlardır. Aynı zamanda şiirdeki derin anlamsal yapıyı ortaya çıkarmak ve onu kavramsallaştırmak için de benzetmeler en önemli unsurlar olmuştur. Benzetme söz konusu olduğunda ise şairlerin en sık kullandığı sanatların başında teşbîh ve istiâre sanatları yer almıştır. Dîvân şiiri geleneğinde belirli mazmunlar etrafında şekillenen benzetmeye dayalı bu sanatlar, 19. yüzyıla gelindiğinde değişen zihniyet yapısı ve her alanda yaşanan gelişmeler eşliğinde birtakım değişikliklere uğramıştır. Esasında önceki yüzyıllarda Sebki Hindî'nin de etkisiyle mevcut mazmunların imge dünyasındaki değişim teşebbüsleri ve öze dokunmadan yaşanan değişimler 19. yüzyılda teâmülün dışına çıkmıştır. Sanayi devriminin izdüşümleri de şairlerin teşbîh dünyasında yerini almış ve dolayısıyla sevgilinin saçlarının telgraf tellerine, âşığın yanan yüreğinin vapur ocağına benzetildiği . Bu çalışmada Enderun'da yetişmiş Hazine-i Hümayûn şairlerinden Mehmed Es'ad Ağa ve dîvânı kısaca tanıtılmış, sonrasında dîvânında yer alan benzetmeye dayalı edebî sanatlardan teşbîh ve istiâre sanatı seçilerek çalışma sınırlandırılmıştır. Es'ad Ağa'nın benzetmeler dünyası tetkik edilirken onun, yaşadığı dönemdeki değişim ve gelişimlerin neresinde yer aldığı da tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Es'ad, Dîvân, Enderun, Teşbîh, İstiâre.*

¹ Bu bildiri tarafımızca hazırlanmakta olan *Mehmed Es'ad Ağa Dîvânı (İnceleme-Çeviri Yazılı Metin-Sözlük)* doktora tezinden üretilmiştir.

**KIRGIZ VE TÜRKİYE TÜRKÇESİNDEKİ CİNSİYET
KALPYARGILARINI YANSITAN ATASÖZLERİNİN
KÜLTÜRBİLİMSEL ANALİZİ**

Mahabat Akylbekova

mahabatakylbekova@gmail.com

Öz

Bu çalışmada genel itibarıyla atasözü ve kalıpyargı (stereotip) kavramları açıklanmış, atasözü ve kalıpyargı arasındaki ilişki üzerine durulmuş, buna ilişkin Kırgızistan'da ve Türkiye'de yapılmış çalışmalar incelenmiş ve Kırgız ve Türkiye Türkçesindeki kültürel zenginliği oluşturan atasözlerinde yansıyan cinsiyet kalıpyargılarının genişçe analizi yapılmıştır.

Bildiri öz, ön söz, giriş bölümlerinde bildiri konusu, malzemesi, önemi ve yapısı kısaca açıklanmıştır.

Çalışmanın ilk kısmında atasözü kavramı, atasözlerinin menşei ve yapısı, Kırgızistan'da ve Türkiye'de yapılmış atasözleri ile ilgili çalışmalar hakkında geniş bilgiler yer almaktadır.

Bildirinin ikinci bölümünde ise, kalıpyargı kavramı, kalıpyargı tasnifi ve cinsiyet kalıpyargı üzerinde durulmuş, atasözü ve kalıpyargı arasındaki ilişki incelenmiş ve Kırgızistan ve Türkiye'deki bunlara ilişkin çalışmalara yer verilmiştir.

Bildirinin üçüncü uygulamalı kısmında Kırgız ve Türk kültürlerindeki atasözleri seçilerek cinsiyet ayırımına göre sınıflandırılmıştır. Buna göre atasözlerinde yansıyan cinsiyet kalıpyargılarının analizi her iki kültürü karşılaştırarak yapılmıştır.

Çalışmanın sonuç bölümünde inceleme sonucunda ulaşılmış bulgular, araştırma görüşleri maddeleştirilerek Kırgız ve Türk kültürlerindeki atasözlerinde yansıyan cinsiyet kalıpyargıları karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: *Atasözü, Stereotip, Cinsiyet stereotipi, Kırgız kültürü, Türk kültürü.*

2. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Ferdi Selim

NIETZSCHE VE AHLAK ANLAYIŞI

Oğuz Avcı

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas /
Türkiye

20219309008@cumhuriyet.edu.tr

Öz

İnsanın ahlaklı olması genel anlamda doğru olanı yapması bulunduğu topluma ve insanlığa karşı herhangi bir suç işlememesi ve inandığı bir dinin yahut devletin yasaları bağlamında ahlaklı birey olması demektir. Nietzsche insanın geleneksel ahlak anlayışına karşıdır. Geleneksel ahlak anlayışının yerine insanların kendi ahlak anlayışının olması gerektiğini söylemektedir. Çünkü Nietzsche geleneksel ahlakın insanı güçsüz yapacağı düşüncesine sahiptir, ona göre insan kendi ahlakı ile güçlü ve özgür ruhlu bir insan olabilir. Nietzsche aynı zamanda geleneksel ahlak anlayışına sahip insanların sürü halinde olduğunu söyleyerek insanın bu sürü insanından kendi iradesi ile kurtulması gerektiğini söylemektedir. Nietzsche insanı ahlak bakımından efendi ve köle ahlakına sahip olarak da ele almaktadır. Ona göre efendi ahlakına sahip insan güçlü, yaratıcı ve erdemli insan olarak karşımıza çıkmakta, köle ahlakına sahip olan insan ise aciz, efendisinin isteklerini yerine getirmek istemeyen insan olarak karşımıza çıkmaktadır. Nietzsche, efendi ahlakına sahip olan insanın üstinsan olduğunu söylemektedir. Üstinsan Nietzsche'ye göre kendi iradesine sahip olan insan ve doğru olan bir insan tipidir.

Bu çalışmamızda Nietzsche'nin insan ahlakını özgür insan, köle ahlakı, efendi ahlakı ve üstinsan bağlamında nasıl açıklamaktadır onu ele almaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: *Ahlak, Özgür insan, Efendi ahlakı, Köle ahlakı, Üstinsan.*

EMMANUEL LEVINAS'IN ETİĞİ

Ozan İbrahim Yöncü

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe
Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

ozanyonucu_58@hotmail.com

Öz

Emmanuel Levinas, Batı felsefesinde ontolojinin (Varlık'ın) egemenliğini bitirmeye, etiğe öncelikle bir yer vermeye çalışır. Dolayısıyla Levinas etiği ilk felsefe olarak kabul eder. Levinas'ın felsefesinde önem arz ettiği etiğe, onun felsefesinde yer edinen kavramlar; ben, başkası, özgürlük, sorumluluktur. Zamanın, özgürlüğün ve adaletin başlangıcını Başkası ile yüz-yüze karşılaşmaya bağlar. Etiğin temelini oluşturan Başkası'na duyulan sorumluluk duygusudur. Levinas'da Ben'in Başkası'nın yüz'ünde Başkaları'nı görmesi adalet kavramını ortaya çıkarır. Sorumluluk Başkası ile başlar. Ben, Başkası karşısında diz çöker ve kendi özgürlüğünü Başkası'na feda eder. Bu etik "Özgürlük Etiği" olup gerçekleştirilmesi zor bir anlam ifade eder.

Bu araştırmada amacım, Levinas'ın kendinden önceki düşünürlerden farklı olarak özgürlüğü Ben'in var olduğu alandan alıp Başkası'nın yüz'ünde duyduğum sorumluluk temelinde ortaya koymada çok başarılı olup olmadığını göstermektir. Aynı zamanda etik ilişkinin Başkası'nın yüzünün belirlemesiyle açığa çıkıp çıkmadığını etik sorumluluk üzerinden açıklamaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: *Levinas, Ben, Başkası, Yüz, Sorumluluk.*

GADAMER'İN HERMENEUTİK ANLAYIŞI VE UFUK KAVRAMI

Seval Uğur

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe
Ana Bilim Dalı, Sivas /Türkiye

sevalugur05@icloud.com

Öz

Hermeneutik, yorum bilimidir ve yorumlamakta olan şeyin hem içeriğine hem biçimine ilgi duymayı kapsamaktadır. İnsanın çevresi, içinde yaşadığı dönemi veya kendinden önceki dönemleri, bu dönemdeki eserleri ve birçok unsuru anlamayı sağlan bir disiplindir. Gadamer, hermeneutiği dilin incelemesi olarak görür çünkü anlaşılabilen varlığın dil olduğunu söylemektedir. Gadamer'in hermeneutiğinin, sorgulamanın faaliyet alanını sadece insan bilimlerine uygun olan problemlerle sınırlandığı görülmektedir. Ona göre, felsefi hermeneutiğin sadece anlama tecrübesinin, anlama şartlarının ve imkânlarının keşfedilmeye çalışılması olarak belirttiği görülmektedir. Gadamer'in felsefi hermeneutikteki en önemli hedeflerinden biri de aşağılık kompleksini ortadan kaldırmaktır. Gadamer, ufuk kavramını her şeyi içine alan bir görüş sahası olarak tanımlamaktadır. Ona göre, metnin anlamı sadece içinde bulunan anlam ufku ışığında beliren şeydir. Buna göre, yabancı bir metni anlamamanın üstesinden gelmesi, iki anlam ufkunun, aralarında iletişim kurup kuramayacağına bağlıdır. Gadamer, bunu “ufukların kaynaşması” olarak adlandırmaktadır.

Bu çalışmadaki amacımız, Gadamer'in hermeneutik ve felsefi hermeneutik ile ilgili görüşlerinin ana hatlarıyla ortaya koymak çalışmaktır. Gadamer'in felsefi hermeneutiğinin yapı taşlarından olan ufuk kavramının ne olduğu ele alınacaktır. Ayrıca ufuk kavramından doğan Gadamer'in “ufukların kaynaşması” ile geçmiş ve şimdi arasındaki birlik ve ayrılık diyalektiği üzerinde de durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Hermeneutik, Felsefe, Ufuk, Dil, Felsefi hermeneutik.*

**ZAMYATIN'IN “BİZ”İ VE DİSTOPIK ROMAN
KAHRAMANLARINDA ELEŞTİREL DÜŞÜNME**

Sinan Ceran

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

sinanceran79@gmail.com

Öz

Ütopya olgusu yaşanan “kötü” üzerinden daha iyiye vurgu yaparken distopya olgusu daha kötüye işaret etmekte ve görünür gidişatla ilgili eleştirel bir tutum sergilemektedir. Mevcut düzene dair sorgulama ve eleştiri esas itibariyle ideal düzen arayışının bir sonucudur. Yevgeni Zamyatin'in “Biz” adlı distopik eseri de diğer distopik eserlerde olduğu gibi karamsar bir tablo çizmektedir. Eserde “ilkel özgürlük” ten ve sonuçlarından kurtuluşun hikâyesi konu edilmektedir.

Bu çalışmamızda distopik eserlerin genel özelliklerinden bahsedip, kendisinden sonra yazılacak birçok distopik eseri etkileyen “Biz” de geçen karakterlerin eleştirel düşünme kavramlarını tahlil edeceğiz. Bunu yaparken eserde özellikle vurgulanan “Biz, Tanrı'dan; ben ise şeytandandır” iddiasını ve ben, daha önce arzu edilen ve integral sayesinde yakalanan ortak geleceğe kurban edilebilir düşüncesini sorgulayacağız. Eser bağlamında aklın ve bilimin tam egemenliğinin, kusursuz olduğu düşünülen ideal düzen anlayışıyla bütünleştiğinde totalitarizmin nasıl kaçınılmaz hale geldiğini ve bu düzen içerisinde eleştirel düşünme, özgürlük ve mutluluk arayışlarının yerini tahlil edeceğiz. Eserdeki, kendisi için düşünmek gibi bir çılgınlığa gerek kalmadığına, zira “Tek Devlet” in tüm gerekleri zaten yerine getirmesi hasebiyle “Ben” demeye artık bir ihtiyaç kalmadığına işaret eden söylemleri değerlendireceğiz. Nihayetinde amacımız distopik eserlerdeki eleştirel düşüncenin esaslarını söz konusu eser örneğinde ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: *Distopya, Biz, Eleştirel düşünme, Mutluluk, Özgürlük.*

3. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Kadir Yılmaz

ŞOR TÜRKÇESİ SES BİLGİSİ ÜZERİNE

Melike Okutansoy

melike_3536@outlook.com

Öz

Şor Türkçesi zengin ve geniş Türk Dili tarihinin önemli bir parçasıdır. Günümüz Türkçesi ve Eski Türkçe arasında sağlam bir köprü olmuş, Eski Türkçe ile ortak öz kelimelere sahip Türk Dilidir.

Şorca günümüzde Rusya sınırları içerisinde 2010 yılı kayıtlarına göre 2840 kişi tarafından konuşulan ve Ana dil olarak kabul edilir. Rusların asimile çabaları sonucu yok olmak üzere olan bir lehçe olarak değerlendirilmektedir.

Günümüzde Rusya'nın asimile etme çabaları Şor Dili'nin ölmek üzere olan Türk Dilleri grubuna dahil olmasına sebep olmasının yanı sıra adet gelenek ve göreneklerinin birçoğunun da ölmesine sebep olmuştur. Kökleri Şor Türklerine dayanan insanlar, Rusya, Litvanya, Letonya gibi farklı coğrafyalarda yaşamlarını sürdürmekle beraber yaşadıkları toprakların hem kültürlerini almış hem de dillerini konuşur hale gelmişlerdir. Her ne kadar Şorca bilen Türklerin sayısı yok denecek kadar az olsa da birçok platformda Şorca ve Şor Türkleri hakkında bilgi toplayabiliyoruz ve Şorlar hakkında bir fikre yaklaşabiliyoruz.

İsminden diğer Türkçeleri kadar bahsedilmese de günümüz Türkiye Türkçesi ve en Eski Türk Lehçeleri arasındaki köprünün bir parçası olmuştur. Türk Dili Tarihi içerisinde ses değişimlerini gözlemleyebildiğimiz temel kelimelerden “ayak, ata, anne, biz” gibi birçok kelimenin, zamirin, sayının Şor Türkçesinde değişimlerini de gözlemleyebiliyoruz. Böylece sadece konuştukları dil değil, kültür unsurlarının neredeyse hepsiyle ilgili bilgi edinebiliyoruz. Bu makalede Eski Türkçe ile Şor Türkçesi arasında ses benzerlikleri, değişimleri ve birçok ses olayını inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: *Şor Türkçesi, Şorya, Lehçe, Ses, Ünlü, Ünsüz harf, Ses değişmesi, Ses değişiklikleri.*

HALK HEKİMLİĞİ UYGULAMALARINDA SAĞALTICI BİR UNSUR OLARAK HAYVANLARIN KULLANIMI: AKSARAY ÖRNEĞİ

Merve Ok

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi*, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
İstanbul / Türkiye

okmerve@hotmail.com

Öz

Halk kültürü, toplum varlığının sürdürülebilirliğini sağlayan en güçlü yapılardandır. Zengin bir kültüre ve köklü geçmişe sahip olan Aksaray yöresine halk bilgisi çerçevesinde bakıldığında halk hekimliği uygulamaları önemli bir yer tutmaktadır. Kültürün önemli bir parçası olan halk hekimliği uygulamaları, halk tarafından hastalıkları tedavi etmek ve sağlığı korumak amacıyla başvurulan çeşitli yöntemleri ifade etmektedir. Halk hekimliği uygulamalarının temelinde çağdaş tıbbın seçenekleri bulunduğu gibi zamanla halkın inanışları ve kutsalları nedeniyle başvurduğu yollar da yer almaktadır. Yörenin sağaltıcı uygulamalarında bölgenin coğrafyası, iklimi, ekonomisi ve geçim kaynakları gibi birçok faktör belirleyici rol üstlenmektedir. Ocaklık geleneğinin devam ettiği yörede halk hekimliği uygulamaları genellikle hayvanlar, bitkiler ve diğer doğal kaynaklar kullanılarak yapılan sağaltımları içermektedir. Yapılan saha çalışmasında hayvanların çeşitli yöntemlerle sağaltıcı bir unsur olarak kullanıldığı görülmektedir. Hayvanların etleri, sütleri, organları, yağları, dışkıları, kemikleri, derileri ve tüyleri birçok hastalığın tedavisinde tercih edilmektedir. Halkın gerek inanış gerek alternatif tercihler doğrultusunda başvurduğu yöntemler; yaraların sağaltılması, ağrıların azaltılması, nazardan korunulması gibi amaçlarla uygulanmıştır. Şifacılar ve hastalardan oluşan kaynak kişilerle yapılan çalışma neticesinde çeşitli hastalıkların tedavisinde tavşan yağı, kirpi eti, köpek kuyruğu gibi unsurların kullanımı tespit edilmiştir. Bu çalışmada Aksaray yöresinde uygulanan halk hekimliği yöntemlerinden sağaltıcı örnek olarak hayvanlar konusu ele alınmıştır. Yöntem olarak saha araştırmasına başvurularak bazı reçete örneklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Aksaray, Halk hekimliği, Sağaltım, Hayvanlar.*

**"EŞREF" MAHLASLI İKİ ŞAİRİN TARİHİ VE EDEBİ
ŞAHSIYETLERİ ÜZERİNE TESPİTLER**

Rumeysa Nur Ertay

Arş. Gör., *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Sivas /
Türkiye

rumeysanur@cumhuriyet.edu.tr ORCID: 0000-0002-1617-7236

Öz

XIX. yüzyıldaki yenileşme hareketi çeşitli sahalardan sonra edebî alanda da kendini göstermiş ve şiirde de yenilenmeyi beraberinde getirmiştir. Bununla birlikte toplumda kemiyet ve keyfiyet ters düşmüş, çoğunluğun sığınak noktası din ve tasavvuf olmuştur. Şairler, toplum hayatından uzak olmadıkları için buldukları ortamın bütün yönlerini de şiire yansıtmışlardır. Dolayısıyla XIX. yüzyıldaki buhrandan kaçış yolunun çözümünü tasavvufa sığınmakla bulmuşlardır. Bu yüzyılda "Eşref" mahlasını taşıyan iki şairin şiirlerinde de söz konusu yüzyılın getirilerini görmek mümkündür.

Bu çalışmada amaç, XIX. yüzyılda yaşamış Eşref mahlaslı Sıdkı-zâde Mustafa Paşa (1820-1894?) ve yine Eşref mahlasını kullanan Hasan Eşref (ö. ?)'in yüzyılın ortak getirisiyle oluşturdukları şiirlerinin muhtevası üzerine karşılaştırma yapmaktır. Bu bağlamda, her iki şairin yaşadığı dönemden hareketle mensup oldukları tarikatları, meslekleri; şiirlerinde kullandıkları vezinler, nazım şekilleri, manzumelerin ana konusu olan tasavvuf ve Alevî-Bektaşîlik unsurları üzerinden kıyas yapmaya çalışarak şiirlerin "Tek bir şaire mi ait?" sorusuna cevap bulmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Eşref mahlası, Sıdkı-zâde Mustafa Paşa, Hasan Eşref, Alevî-Bektaşîlik*

**İLLÎ KÜTÜPHANE 06 HK 3967 NUMARADA KAYITLI ŞİİR
MECMUASI**

Sevgi Sema Albayrak

Yüksek Lisans Öğrencisi, *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir / Türkiye
sevgii.sema@gmail.com

Öz

Türk edebiyatının en uzun soluklu dönemini oluşturan klasik Türk edebiyatının önemli kaynaklarından biri de şiir mecmualarıdır. Mecmualar, farklı yahut aynı dönemde yaşamış şairlerin çoğu zaman farklı, kimi zaman ise aynı türde kaleme alınmış şiirlerinin bir araya getirildiği eserlerdir. Muhtevaları itibarıyla oldukça zengin eserler olduğunu söyleyebileceğimiz mecmuaları bu yönüyle klasik şiirin kırkambarı olarak nitelendirmek mümkündür. Mecmualar, içeriğindeki zenginlik sebebiyle son dönemlerde araştırmacıların ilgi odağı hâline gelmiş ve bu bağlamda özellikle şiir mecmualarının bir nevi içerik dökümünün yapıldığı pek çok nitelikli çalışma ortaya konulmuştur. Bu yoğun çalışmalara rağmen yazma eser kütüphanelerinde zengin içerikleriyle keşfedilmeyi bekleyen daha pek çok şiir mecmuası bulunmaktadır. Bunlardan biri de çalışmamıza konu olan Ankara Millî Kütüphane 06 Hk 3967 numarada kayıtlı şiir mecmuasıdır. İçinde pek çok şaire ait şiirin yer aldığı mecmua toplam 87 varaktan oluşmaktadır. Yahya Efendi, Nefî, Bağdatlı Ruhi, Bâkî ve Fuzûlî gibi bilinen 24 şaire yer verilmiştir. Gazel, terkihibent, terciibent, nazım, kaside, müseddes, muhammes vb. nazım şekilleri tercih edilmiş; muamma, naat ve münacat gibi nazım türleri ile bu şiirler konu bakımından zenginleştirilmiştir. Mecmuanın mürettibi ve tertip tarihi hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Mecmuada yer alan şiirlere ve şairlerine bakıldığında 16. ile 17. yüzyıl şairlerinden seçilmiş metinlere ağırlık verildiği görülmektedir. Çalışmada mecmuanın geneli hakkında bilgi verilip muhteva dökümü yapılacaktır. İncelenecek olan mecmuanın ilk kez bir çalışmaya dâhil edilmesi ise konunun önemini artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Klasik Türk edebiyatı, Şiir mecmuası, Millî Kütüphane 06 Hk 3967.*

4. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Şule Gümüş

52

**MİHAİL ÇAKİR'İN GAGAVUZCA (TÜRKÇE) - RUMENCE
SÖZLÜĞÜ'NDEN HAREKETLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDEN
GAGAVUZ TÜRKÇESİNE ANLAM DEĞİŞMELERİ**

Şevval Tünel

sevvaltunel@gmail.com

Öz

Gagavuzca, yönlere göre tasniflerde güney-batı grubunda yer alan bir Oğuz grubu Türk lehçesidir. Gagavuzcanın Türkiye Türkçesinin Rumeli/Balkan ağızları ile benzerliği son derece dikkat çekicidir. Besarabya Gagavuzcası, 18. ve 19. yüzyıllarda Besarabya'ya gelen Gagavuzların kullandıkları Türk lehçesidir. Bu coğrafyaya gelen Gagavuzlar, Gagavuz Türkçesinin temel özelliklerini korumakla birlikte Yunanistan ve Bulgaristan'daki Gagavuzlardan farklı olarak dil teması içinde oldukları Rus, Moldovan, Ukrainerden oldukça etkilenmiştir. Bundan dolayı da diğer ülkelerde yaşayan Gagavuzlardan dil açısından kısmen farklılaşmıştır. Bu etkiyi hem sözcük düzeyinde hem de fonetik düzeyde görmek mümkündür.

Gagavuzlar farklı bir dini benimsemelerine, çok dilli ve kültürlü ortamlarda bulunmalarına rağmen varlığını korumuş bir Türk topluluğudur. Gagavuz kimliğinin günümüze kadar korunmuş olmasında Gagavuz dili ve kültürünün nesilden nesile aktarılmış olmasının etkisi büyüktür. Besarabya Gagavuzları içerisinde dilin yaşatılması ve diğer nesillere aktarılması için söz varlığının ortaya konulması gerektiğini ilk fark eden kişi bir din adamı olan Mihail Çakir olmuştur. Yazdığı sözlükle Besarabya Gagavuzlarının söz varlığını kayıt altına almıştır. Çakir'in çalışması incelendiğinde sözlüğün büyük bir kısmını Türkçe sözcüklerin oluşturduğu görülmektedir. Bu sözcüklerin çoğu anlam açısından Eski Anadolu Türkçesindeki anlamı ile örtüşse de bazı kelimelerin anlamlarının eski anlamından epey farklılaştığı, bazı kelimelerde de anlam genişlemesi/daralması, anlam kötüleşmesi gibi anlam olaylarının meydana geldiği görülmektedir.

Bu çalışmada Çakir'in sözlüğündeki Türkçe kelimeler Eski Anadolu Türkçesindeki anlamları ile karşılaştırılacaktır. Böylece Gagavuz Türkçesi söz varlığındaki Türkçe kelimelerin Eski Anadolu Türkçesi ile anlam açısından farklılıklarının ortaya konması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Gagavuz Türkçesi, Mihail Çakir, Eski Anadolu Türkçesi, Anlam değişimleri.*

DESTAN DİZİSİNDE YER ALAN GİYİM KUŞAM ÖZELLİKLERİ

Şeyma Kayaalp

seyma.kayaalp11@gmail.com

Öz

Bu çalışmada, günlük yaşantımızda önemli bir yere sahip olan televizyonun kültür aktarımı üzerindeki etkisi “Destan” dizisi örneğiyle ele alınmıştır. Son yıllarda televizyonda tarih konulu dizilere ağırlık vermeye başlanmıştır. Tarih konulu diziler, içinde bulunduğumuz toplumun geçmişi ve geçmişteki kültürel yaşantısı gibi pek çok özelliği hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamakta ve kültür aktarımını gerçekleştirmektedir. Bu çalışmada Orta Asya’nın bozkırlarında Gök Kağanı Alpagu Han’ın yetim bıraktığı savaşı Dağ kızı Akkız’la, Gök Sarayı’nda Alpagu Han’ın öksüz bıraktığı Gök Tegini Batuga arasındaki destansı aşkı ve bu ikilinin imkânsız başarımlarını anlatan “Destan” dizisinde yer alan karakterlerin giyim kuşamları incelenmiştir. İncelenen giyim özellikleri dizide yer alan örnekleriyle verilmiştir. Türk kültürünün dijital ortamdaki aktarımı hakkında bilgi sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Destan, Dizi, Giyim kuşam.*

ŞAİRİN ÖDÜLÜ VE CEZASI- ŞEYHÎ'NİN *HARNÂME*'SİNDEKİ PATRONAJ ALEGORİSİ

Veysel Karani Tur

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

yktur@hotmail.com

Öz

Edebiyat eserleri sadece sanat ürünü değil; aynı zamanda ortaya kondukları dönemin kültürünün, sosyolojisinin, yaşam tarzlarının ve kabullerinin birer yansımasıdır. Bir döneme, o dönemin olgularına ve gerçeklerine vakıf olmak için edebiyat eserleri bize kayda değer veriler sunar. Edebiyatta patronaj olgusunu anlamak istediğimizde de yine yönümüzü edebiyatın kendisine, yani eserlere çevirmeliyiz. Klasik şiirimizde, bilindiği gibi, şairin hamisi saray ve çevresidir. Dolayısıyla şairin ikbal ve selameti patronla olan uyumlu ilişkisinde aranır. Şiirlerde bu ilişkiye dair önemli ayrıntılara rastlarız. Hatta şiirin kendisi de bu ilişkinin bir enstrümanı olarak kullanılmıştır. Çalışmamızda ele alacağımız eser olan *Harnâme* de bu konuda dikkate değer özellikler göstermektedir.

Klasik Türk Edebiyatı'nın öne çıkan fabl örneklerinden Şeyhî'nin *Harnâme* isimli manzum eserinde alegorik bir hikâye anlatılır. Kaynaklarda bu hikâyenin yazılma amacının, şairin başına gelen talihsiz olayların sembolik bir dille padişaha arz edilmesi olduğundan bahsedilir. Çalışmamızda eserin böyle bir amacı varsa bunun nasıl gerçekleştirilmeye çalışıldığı, şairin patronla ilişkisine dair eserin bize neler söylediği, bu ilişkide güvenli alanın neresi olduğu ve bu alan aşıldığında şairin başına neler gelebileceği ele alınacak olup; edebiyatımızda patronaj olgusu spesifik bir örnek üzerinden (*Harnâme*) değerlendirilecek ve şair için ödül ve ceza kavramları, şairi ilgilendiren otorite ve özgürlük alanları, şiirin otoritenin olumlanması ve yeniden yaratılmasındaki fonksiyonu eserde yer alan mısralar ve beyitler üzerinden açıklanacaktır.

Anahtar kelimeler: *Şiir, Patronaj, Otorite, Ödül ve ceza.*

**GÖLGELER VE HAYALLER ŞEHRİNE NATÜRALİZM
PENCERESİNDEN BAKMAK**

Emel Karakaş

emelkarakass@hotmail.com

Öz

Murat Gülsoy, *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde* adlı romanında İkinci Meşrutiyet Dönemi İstanbul'unu ele almıştır. Roman, Fuat'ın İstanbul'a yolculuk serüvenini, İstanbul'da yaşadıklarını ve geçmişleriyle yüzleşmesiyle beraber geçirdiği bunalımları arkadaşı Alex'e yazdığı mektuplardan oluşur. Fuat geçmişe açılan kapıları irdeledikçe anne ve babası hakkında bilinmeyenlere ulaşır. Beşir Fuat romanda Fuat'ın babası konumundadır. Babasından ayrı yetişen Fuat, edindiği bilgiler sayesinde baba-oğul olarak düşünce yapılarının, mesleklerinin ve iki aşk arasında kalma durumlarının büyük ölçüde benzerlik gösterdiğini görür. Fuat, babası Beşir Fuat'la bir arada olmamasına rağmen genleri sayesinde babası ile aynı düşüncelere sahip olmuştur. Bu durum bizi soyaçekime götürmektedir.

Bu çalışma, *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde* romanının satır aralarına gizlenmiş olan soyaçekim unsurlarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu sebeple ilk olarak natüralizm hakkında bilgi verilmiştir. Romanda Beşir Fuat'ın hayatından birçok ize rastlanır. Bu yüzden romandaki görünümünü ortaya çıkaracak şekilde Beşir Fuat'ın aile hayatı, evlilikleri ve düşünce yapısı üzerinde durulmuştur. Son olarak roman kahramanı Fuat ve babası Beşir Fuat arasındaki soyaçekim unsurları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Murat Gülsoy, Gölgeler ve Hayaller Şehrinde, soyaçekim*

5. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Adem Ökten

57

ARİSTOTELES'İN VARLIK FELFESİNDE BAZI ÖNE ÇIKAN TEMALAR

Şeyma Oran

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

sseymaoran@outlook.com

Öz

Aristoteles'in, "insan nedir?" sorusuna "insan, doğal olarak bilmek isteyen bir varlıktır" şeklinde bir yanıt getirdiği söylenebilir. İnsan, doğal olarak bilmek ister çünkü o hem kendisini hem de varlığın kendisini bilmeye yönelmiştir. Bu yüzden insanın bilme arzusu bilginin bilgi için aranmasının olanaklı olduğunu gösterir. Kısaca insan bilmek için bilmeyi arzulayan bir varlıktır. Bu bilme arzusu, onun doğuştan bilgiye sahip olduğunu göstermez. Ama bu bilme yetisi onun içinde bulunduğu varlık düzeni içinde anlamlıdır. Dolayısıyla eğer insan o varlık düzeninin bir parçası değilse bunun sonucu olarak bilme arzusu da karşılıksız kalacaktır. Aristoteles felsefesinde insan akli ile varlık arasında bir örtüşme söz konusudur.

Aristoteles varlık anlayışı bakımından realist bir filozoftur. Platon için akılla kavranan gerçeklik, Aristoteles için duyularla algılanan bir yapıdadır. Bu yaklaşım içerisinde çok geniş bir kavramsal çerçeve sunmaktadır. Töz, madde ve form, neden, kategori, ruh, potansiyel ve aktüel, erdem, mutluluk, devinmemiş devingen, entelekhia, iyi, nous vb. kavramlar onun felsefesinde çok önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışma, Aristoteles'in varlık anlayışındaki kavramsal çerçeve içerisinde akıl ile varlık arasındaki örtüşmeyi kendi felsefesi üzerinde nasıl açıkladığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ayrıca onun varlık anlayışı ve bu varlık anlayışı içerisinde insanı nasıl konumlandığı tartışılmaya açılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Aristoteles, Varlık, Bilgi, İnsan*

**EVELYN FOX KELLER' DE BİREYLERİN KATEGORİSİ:
TOPLUMSAL CİNSİYET**

Şura Nur Duman

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

sseymaoran@outlook.com>

Öz

Toplumsal cinsiyet ve bilim, bireyler tarafından icat edilmiş kategorilerdir. Olgular dişil ve eril gibi zorunlu kelimelere bağılı olmaksızın toplum tarafından inşa edilir. Biliş güçleri, toplumsal güçler ve duygusal güçler desteğıyle dişillik, erillik ve bilim iç içe geçer. Bu güçlerle yeniden doğar. Bilim ve cinsiyet arasındaki yanlı bakışı sarsacak olan olgu feminist kuramlardır. Temel görevleri; Dış dünyadaki deneyimlerin, erillik ve dişillik olarak ayrılmasının anlam bütünlüğünü sorgulamaktır. Kadınların, tikelin niteliğine yoğunlaştığı yapıda, bilimin neden erkeğe ait olduğu sorgulanmıştır. Erkekler ile birlikte anılan bilimin açıklanması, biyolojik zorunluluktan uzaklaşarak, deneyimlerimizin bilişsel ve toplumsal yapıyla yeniden ortaya çıkmasının temelini oluşturur. Evelyn Fox Keller 'in temel savı bu yönde ilerler. Belirli alanlardaki cins algısının değiştirilmesi gerekir. Toplumsal cinsiyetin yapısının sadece tek bir cins üzerinden yoğunlaşmasını ve bilimin de bunlara bağılı olarak ilerlemesini yanlış bulur. Özneyi eril yapan, nesnelere dişil yapıyla ortaya koyan ve doğayı da nesneleştiren bilim geleneğinin ve toplumsal cinsiyet algısının değiştirilmesi, zorunluluk halini almıştır. Temel hedef; bu tür bölünmelerin bilim üzerindeki eksikliğini ortaya koymaktır.

Anahtar kelimeler: *Toplumsal cinsiyet, Bilim, Erillik, Dişillik, Toplum.*

IMMANUEL KANT'TA ESTETİK NAZAR

Yıldız Deniz Yavaş

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

yavasdeniz459645@gmail.com

Öz

Kant, yargı gücü kavramıyla anlık ve akıl arasında bulunan bir yetimizden söz etmektedir. Kant'ın ahlak ile doğa arasında sıkışmış olarak gördüğü o arayışı yargı gücü ile kavrarız. Genel manada, yargı gücü "tikeli belirli bir evrenselin kapsaması" olarak düşünme yetisidir. Belirleyici yargı gücü, onu verilen yasalar altında özel kılan güçtür. Tikelin verildiği ve tikel için yasanın bulunması gerektiği güç, reflektif yargı gücüdür. Estetik yargı, bir bilgi yahut ahlak yargısı değildir. Onlar gibi objektif değildir. Haz duyma ve duymamaya dayandığından dolayı sübjektiftir. Estetik yargı, fayda gözetmeye yönelik değil, yalnızca izleyip beğenmeye bağlıdır. Nesnenin, kavram olmadan hazla ilişkisi varsa ve dolayısıyla bir telosu varsa o zaman bu nesnenin amaçlılığı üzerine yargı estetik oluyor. Çünkü hazla ilgilidir. Kant'ın estetik olarak değindiği şeylerin yüceliğine ve güzelliğine yönelik yargılarımıza gelecek olursak burada nasıl bir yoldan gitmemiz gerektiğine ilişkin bir sorunla karşılaşırız. Bu problemi anlamak adına bu çalışmayı ele almış bulunmaktayız.

Bu çalışmadaki amacım, Kant'ın estetik bakış problemine nasıl yaklaştığını aynı zamanda reflektif yargı gücünün apriori ilkelerinin var olup olmadığını *Yargı Yetisinin Eleştirisi* adlı eserinde ortaya koyduğu ve reflektif yargı gücünün kendisine vermiş olduğu bir amaçlılık ile çözüme kavuşup kavuşmayacağını ortaya koymaya çalışmaktır. Güzeli yüce üzerine yargılarımızın sübjektif olup olmadıkları, bunların bilgi içermeseler dahi estetik yargı gücünün faaliyetiyle evrensellik kazanıp kazanamayacakları tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Güzel, Yüce, Estetik, Yargı gücü, Reflektif yargı gücü.*

60

**PLATON, FARABİ VE MORE'DA İDEAL DEVLET AŞKI:
ÜTOPYALAR**

Zeliha Işık

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Ana Bilim Dalı, Sivas / Türkiye

zlha190340@gmail.com

Öz

Ütopya kavramı adını her ne kadar İngiliz filozof Thomas More'dan alsada kaynaklara göre ilk ütopya örneği Platon'un Devlet adlı eseridir. Platon ve Farabi'nin devlet tasarımları birbirleriyle benzerlik gösterirken, More'un ütopyası daha çok betimleme şeklinde yazılmıştır. İdeal devletin yöneticisindeki temel özelliği "Krallar filozof, filozoflar kral olsun" şeklinde tanımlayan Platon, bu felsefeyi merkeze alır. Felsefi bilgelikle iktidarı birleştiren Farabi'ye göre, yetkin idarecilerce, yani peygamberler tarafından ve onların belirledikleri ilkelere göre yönetilen toplum iyi toplum veya erdemli şehirdir. More'un ütopyasında ise, baskın felsefi düşünce, tüm bilginin temelini mantığın oluşturduğudur. Platon, Farabi ve More çağlarının siyasi yapılanmasından, adalet anlayışlarından, yöneticilerinden duydukları rahatsızlığı varsayımsal ütopyalar meydana getirerek dile getirmişleridir.

Platon, Farabi ve More farklı zaman aralıklarında, farklı medeniyet ve kültürlerde yaşamış ve etkili olmuş düşünürlerdir. Yaşadıkları dönemde adaletsiz yönetim şekillerinden dolayı, en iyi yönetim şekillerini aradıkları ve ideal devlete yöneldiklerini eserlerinden hareketle söyleyebiliriz. Bu çalışmadaki amacım, farklı dönemlerden seçtiğim bu filozofların ütopya anlayışları konusunda aykırı veya benzer düşünce yapılarının temel noktalarını, daha sonra temel meselelerini dikkate alırsak "herkes için ideal devlet anlayışı aynı mıdır?" sorusunu ön plana çıkararak yanıt bulmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: *Devlet, İdeal Devlet, Ütopya, Siyaset Felsefesi.*

6. OTURUM

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Furkan Arı

62

**MİLLİ KÜTÜPHANE'DE 06 MİL. YZ. A 5466 NUMARADA KAYITLI
ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE
MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ'NE (MESTAP)
GÖRE TASNİFİ**

Yavuz Korkmaz, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

yavuzkrkmaz@gmail.com

Prof. Dr. Ahmet Doğan, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi

adogan.f@gmail.com

Öz

Mecmua, Arapça bir kelime olup cem' kökünden gelir. Mecmû' kelimesinin müennesi olan mecmua, "toplanmış, toplanıp biriktirilmiş, bir araya getirilmiş şey; top, tüm, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş kitap" demektir. Bugün bu kelime süreli yayınlar anlamında kullanılmaktadır. Klasik kültürde edebiyat terimi olarak da defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazılan içine alan kitap, şiir defteri gibi anlamlarda kullanılmıştır. Şiir mecmuaları, biyografik kaynaklarda adı geçmeyen şairleri ve onların şiirlerini, adı geçen şairlerin mevcut eserlerinde yer almamış şiirlerini ve/veya bilinenin dışındaki nazım şekilleriyle ve aruz kalıplarıyla kaleme alınmış manzumeleri muhtevi olması, tertip edildiği dönemin edebî temayüllerini yansıması gibi daha pek çok özelliği dolayısıyla Klasik Türk edebiyatının vazgeçilemez kaynakları arasında yer almaktadır. Edebiyatımızda önemli bir yere sahip olan şiir mecmuaları üzerinde birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmamızda 06 Mil yz A 5466 nolu şiir mecmuası MESTAP (Mecmuaların SistematiK Tasnifi) projesine göre ele alınmıştır. Bu projenin amacı kültürümüzün kıymetli eserlerinden olan mecmuaları sistematiK bir şekilde bilim dünyasına kazandırmak ve araştırmacıların istifadesine sunmaktır. Çalışmaya konu olan 06 Mil yz A 5466 nolu şiir mecmuasında çeşitli nazım biçimlerinde yazılmış genellikle 17. yy. da yaşamış şairlere ait 560 adet şiir bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Mecmua, Şiir, MESTAP*

KARAYCA BİR MASAL KİTABI *BİR BAR ÊDİ* ÜZERİNE BAZI DEĞERLENDİRMELER

Zeynep Binkanat

zeynepbinkanat@gmail.com

Öz

Karaylar ya da Karaimler, Hazarlar döneminde (VII- XI) Musevîliği kabul etmiş az sayılı bir Türk topluluğudur. Günümüzde hâlâ varlıklarını devam ettirmelerine karşın konuşur sayısı yok denecek kadar azalmıştır. Karay Türkçesine baktığımız zaman da Kıpçak grubu Türk dilleri arasında yer almaktadır. Troki (Trakay), Haliç ve Kırım adlı üç diyalekte sahiptir. İslamiyetle ve Musevîlikle temas halinde olmalarından dolayı dillerinde Arapça, Farsça ve İbranice kelimeler çok sık karşımıza çıkmaktadır. Karayca arkaik özellikler taşıması bakımından da Türk dilleri arasında önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle Karayca üzerine çalışmaların yoğunlaşması gerekmektedir ancak eldeki kaynak azlığı bu durumu zorlaştırmaktadır. Üzerinde çalıştığımız *Bir Bar Êdi* adlı masal kitabı inanıyoruz ki çalışmalara öncelik edecek yeni veriler sunacaktır.

Tanıtacağımız bu eser Mark Lavrinoviç tarafından derlenmiştir ve Karaycanın Trakay diyalektine aittir. Eseri tanıtırken şekil ve içerik açısından olmak üzere iki aşama esas alınacaktır. Çalışmanın sonucunda da yok olmaya başlamış bir dilin söz varlığının Türkoloji camiasına kazandırılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Karay Türkçesi, Trakay diyalekti, Mark Lavrinoviç, masal.*

ADLİ DESTEK GÖREVLİLERİ VE MAĞDURA YÖNELİK ALGILARI²

Bahaddin Arslan

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim/Sanat Dalı, Sivas / Türkiye

bahaddinars58@gmail.com. ORCID: 0000-0002-7610-5154

Miraç Burak Gönültaş

Prof. Dr., *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Sivas / Türkiye

mbgonultas@cumhuriyet.edu.tr. ORCID: 0000-0003-4182-6098

Giriş- Amaç: Mağdur, çeşitli suçlardan dolayı fiziksel, zihinsel, ekonomik ve ruhsal olarak zarara uğrayan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Mağdurların adli süreç içerisinde adaletin yerine gelmesini istemelerinin yanı sıra hakları doğrultusunda bilgilendirilme, dinlendiğini hissetme gibi ihtiyaçları da olmaktadır. Adli destek görevlileri adli alanda görev yapan psikolog, pedagoğ ve sosyal çalışmacılardan oluşan kamu görevlileridir. Adli destek görevlileri adliyeler bünyesinde bulunan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde görev yapmaktadırlar. Müdürlükte hukuk yargılaması destek bürosu, ceza yargılaması destek bürosu, bilgilendirme ve yönlendirme bürosu, kırılğan grup destek bürosu, adli yardım hizmetleri bürosu, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması büroları bulunmaktadır. Bu bürolarda görev yapan adli destek görevlileri adli alanda farklı alanlarda hizmetler sürdürmektedir. Bu hizmetlerden mağdura yönelik olarak, mağdurun ihtiyaçları doğrultusunda mağdurun adli görüşme odasında ifadesinin alınmasını sağlamak amacıyla Cumhuriyet savcısına ve mahkeme hakimlerine bilgi vermek, adli görüşme öncesi mağdur ile görüşerek süreç hakkında bilgilendirmek ve kaygı düzeyini düşmesini sağlamak, adli görüşme sonrası mağdurun ihtiyaçları ve korunmasını sağlama doğrultusunda adli görüşme raporunu hazırlamak, mağdurun acil korunma ihtiyacına yönelik tedbirlerde bulunmak ve mağdura yönelik gerekli yönlendirmeleri yapmak olarak sıralanabilmektedir. Algı ise duyu organlarımızı yakaladığı, işlediği ve aktif olarak anlam katabilen kabiliyetlerdir. Algılarımızı çeşitli etmenler etkilemektedir. Algılarımız geliştirilebilir ve değiştirilebilirlerdir. Bu çalışma, adli destek görevlilerinin mağdurlara yönelik algılarının ve farkındalıklarının hangi faktörlere göre değiştiğinin ortaya çıkarılmasını amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda adli destek görevlilerinin mağdurlara yönelik yaklaşımların etkinleştirmek adına algılarını değiştirebilecek ve farkındalıklarını olumlu yönde etkileyebilecek önerilerde bulunulması hedeflenmektedir.

² Bu çalışma Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalında ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

Gereç- Yöntem: Araştırmada tarama modeli ve nicel araştırma yöntemlerinden olan ölçek kullanılmıştır. Ölçek Prof. Dr. Miraç Burak GÖNÜLTAŞ tarafından geliştirilmiş olup, 2020 yılında üniversite öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Ölçek 21 maddeden oluşmakta, ölçekteki maddeler mağdurlara yönelik ön yargıları, kalıp yargıları ve farkındalığı ölçmektedir.

Önem: Araştırmayı önemli kılan adli alanda mağdurlara yönelik algıları ölçen çalışmanın daha önce yapılmamış olmasıdır.

Araştırmanın evreni: Adli destek ve mağdur hizmet müdürlükleri bünyesinde görev yapan yaklaşık 1300 adli destek görevlisi oluşturmaktadır. Araştırma için etik kurul iznine başvurulmuş olup, Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığından gerekli yasal izinler alındıktan sonra adli destek görevlilerine ölçekler dağıtılarak, ölçekten çıkan sonuçların SPSS programı ile analizleri yapılarak sonuçlandırılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Mağdur, Algı, Adli destek görevlileri.*

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUĞU BULUNAN AİLELERİN ÇOCUK İHMALİ VE İSTİSMARI FARKINDALIĞI³

Alpaslan Kelleci

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet
Ana Bilim/Sanat Dalı, Sivas / Türkiye

Shualp2019@outlook.com ORCID: 0000-0002-7477-8531

Vehbi Ünal

Doç. Dr., *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Sivas / Türkiye

vunal@cumhuriyet.edu.tr ORCID: 0000-0003-3827-6339

Öz

Çocuk ihmali ve istismarı, yaygın olarak görülen, etkileri çocukluk ile sınırlı kalmayıp bireyin tüm yaşantısını etkileyebilecek toplumsal sorundur. Bu sorun çocuğun etkileşim içinde bulunduğu alanlarda görülebilmekte çocuğun ilk etkileşim içinde bulunduğu alan ise ailesidir. Aile, çocuk ihmali ve istismarı açısından özellikle üzerinde durulması gereken alandır. Sorun literatürde genel olarak sağlık alanında ya da eğitim alanında görülen farkındalık düzeyi üzerinden tartışılmıştır. Oysaki çocuk içinde doğup büyüdüğü aile ortamında da ihmali ya da istismar eylemine maruz kalabilmekte bu nedenle ebevnlerin farkındalık düzeyleri üzerinden yürütülen çalışma önemli görülmektedir.

Amaç: Bu çalışma ailelerin çocuk ihmali ve istismarına yönelik öncelikle farkındalık düzeylerinin demografik değişkenler açısından incelenmesini, ailelerin farkındalık düzeyine etki eden unsurların tespit edilmesini ardından ailelere çocuk ihmali ve istismarı farkındalığını artırmaya yönelik öneriler yürütülmesini amaç edinmektedir.

Yöntem: Nicel araştırma yöntemi benimsenen çalışma, ilişkisel tarama yöntemi doğrultusunda yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini Sivas ilinde ikamet eden 18 yaşını doldurmuş, okul öncesi dönemde çocuğu bulunan aileler oluşturmaktadır. Çalışmaya olasılıklı örneklem seçim yönteminden rastgele örneklem yöntemi ile 434 gönüllü katılımcı dahil edilmiştir. Örneklem veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu ve İstismar Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Bilgi Formu kullanılmış olup bağımlı değişkeni oluşturan farkındalık düzeyine ilişkin toplam puan alınmış, bağımsız değişkeni oluşturan demografik bilgilere yönelik ise iki gruptan oluşan değişkenlere yönelik “bağımsız örneklem t testi” uygulanmış, üç ve üzeri grubun karşılaştırıldığı değişkenlerde ise “ANOVA” testinden faydalanılmıştır. Anova testine göre gruplar arasındaki farkı tespit edebilmek amacıyla Post-Hoc testi uygulanmıştır.

³ Bu çalışma Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

III. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

Bulgular ve Sonuç: Araştırmaya katılan 434 katılımcının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamasının 56,31 olduğu, dolayısıyla ebeveynlerin orta düzey farkındalığa sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Demografik değişkenler açısından yaş, gelir seviyesi ve eğitim durumu bağımsız değişkeni ile farkındalık düzeyi bağımlı değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Buna göre farkındalık düzeyi en az olan grubun 51 yaş ve üzerinde yer aldığı, gelir durumu açısından asgari ücretin altında gelire sahip olduğu, eğitim durumu açısından okuma ve yazma bilmediği, farkındalık düzeyi en yüksek grubun ise 21-30 yaş aralığında yer aldığı, asgari ücret gelirine ve ortaokul eğitim düzeyine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Aile, Çocuk, İhmal, İstismar, Şiddet*